

Kahan

VYCHÁZÍ 30 LET

6 | LIDÉ SI ZVOLILI NOVÉ ZASTUPITELSTVO

Jak skončily komunální volby v Příbrami

12 | KDYŽ SE SENIOR VĚKU NEBOJÍ

Rozhovor s vedoucí Senior Pointu Věrou Černou

19 | NA ZÁKLADKÁCH JE PŘES 4000 DĚTÍ

Nový školní rok přinesl několik novinek

Příbram má nový domov seniorů

Tradice – Jistota – Korektnost

Výběr z nabídky:

Prodej RD v Tochovicích s bytem 3+1 a příslušenstvím, pozemek 1069 m².

Zatím ENB: G. Cena: 3,9 mil. Kč

Prodej RD s rekonstruovaným bytem 4+kk, stodolou a pozemkem 967 m² v Bohutíně. Zatím ENB: G.

Cena: 4,9 mil. Kč

Ke koupi RD v Novém Podlesí s pozemkem 823 m². Zatím ENB: G.

Cena: 3 999 999 Kč

Prodej stavebního pozemku v Příbrami-Orlově, 1024 m² + podíl na cestu 143 m²

Cena: 2,95 mil. Kč

*Svěťte nám i Vy klíče od Vaší nemovitosti a my Vám ji dobře prodáme
Zavolejte, přijedeme...*

tel. **+420 318 630 850, 602 607 982**

Dlouhá 90, Příbram III, druhý dům pod Svatohorskými schody (vchod do dvora)
www.realitypintner.cz, info@realitypintner.cz

60KM OD VÁS

ZVÍŘECÍ KREMATORIUM STRAKONICE

Heydukova 1644

Rozloučení i kremace v jednom místě
v nově vybudovaném objektu

ZVÍŘECÍ KREMATORIUM

telefon nonstop 24 / 7

+420 797 605 555

Určitě navštivte naše stránky

akrematorium.cz

My už jsme plazmu darovali. Darujte i vy.

Staňte se dárce krevní plazmy. Darovat může každý.

AMBER
PLASMA

**MEZINÁRODNÍ
TÝDEN DARCOVSTVÍ
KREVNÍ PLAZMY**

**Registrujte se v týdnu a získejte všechny
benefity dárce v Amber Plasma.**

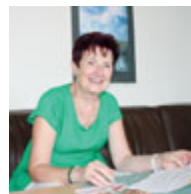
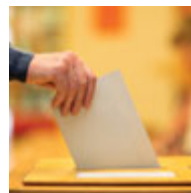
>>> darujte v Příbrami; nám. T. G. Masaryka 3

www.amberplasma.com

OBSAH ČÍSLA

- 4** NÁVRHY NA CENU MĚSTA PŘÍBRAMI 2022
MŮŽETE PODÁVAT DO 30. LISTOPADU 2022
- 6** LIDÉ SI ZVOLILI NOVÉ ZASTUPITELSTVO.
JAK SKONČILY KOMUNÁLNÍ VOLBY V PŘÍBRAMI
- 8** NABÍDKA PÉČE PRO SENIORY JE ŠIROKÁ,
NE VŽDY ALE PLNĚ VYUŽITA
- 12** KDYŽ SE SENIOR VĚKU NEBOJÍ.
ROZHOVOR S VĚROU ČERNOU
- 18** KOORDINÁTOR ŘEŠÍ ZÁŠKOLÁCTVÍ
I ZÁVISLOST NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH
- 19** NA ZÁKLADKÁCH JE
PŘES ČTYŘI TISÍCE DĚTÍ

Práce v Prokopské	4
Zábavné vzdělávání o přírodě	5
Kalendář z ptačí perspektivy	6
Neexistuje unifikovaný důchodce	10
Domov seniorů v Žežické je dokončen	11
Schůzka k obchvatu přinesla příslib řešení protihlukových stěn	14
Kaňka bude sportovním revírem	16
Modernizovaná ČOV: Vyšší kapacita i energetická soběstačnost	17
Dáte-li krev jednou, pomůžete až třem lidem	20
Sochy v Příbrami (VII.): Žena s trojúhelníkem a krystalem	22
Na Nováku přibýlo další hřiště	25
Poutniče, postůj a pomni dnů minulých	26
Věděly jsme, kdo tatínka prozradil	27
O zásobování Příbrami vodou a vodojemu zvaném Husa	28
Zvířata k adopci	30
Kalendář akcí	31

Kahan - Zpravodaj města Příbram, vychází 11x ročně, slouží k informování občanů města Příbram. **Vydává:** Město Příbram, Tyršova 108 (IČO: 00243132) pod registračním číslem Ministerstva kultury ČR E11726 v nákladu 16 000 výtisků. Do každé domácnosti v Příbrami je doručen jeden výtisk zdarma. **Místo vydání:** Městský úřad Příbram, Odbor komunikace a cestovního ruchu, Příbram I, Tyršova 108, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. **Příjem inzerce:** Odbor komunikace a cestovního ruchu, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. Za věcnou správnost článků odpovídají autoři. **Redakční rada:** Jan Konvalinka, Martin Buršík, Zorka Brožíková, Zuzana Kučerová, Eva Švehlová, Jaroslav Hodrment. **Šéfredaktor:** Stanislav D. Břeň. **Redakční uzávěrka** je první den předchozího měsíce. Další zprávy radnice na pribram.eu, kahan.pribram.eu nebo facebook.com/mestskyuradpribram. Distribuce tohoto čísla probíhá od 4. do 10. října 2022. Foto na titulní straně: Eva Švehlová

KDYŽ JDOU NA ČLOVĚKA LÉTA

Když jsem se připravoval na napsání úvodníku k tomuto číslu Kahanu, hledal jsem nějaké oduševnělé moudro, nějaký citát, kterým bych důstojně podtrhl téma, kterým jsou tentokrát senioři. Citát jsem našel a i přes to, že není příliš vznešený, se mi nesmírně líbil. Dovolím si ho uvést, i když není z nejslušnějších. Jeho autorem je Miloš Kopecký, který jednou řekl: „Blbě není stáří, ale ty blbě kecy těch druhých o tom.“ Mistr má velkou pravdu v tom, že stáří nemusí vždy znamenat hloupou životní epochu, důležité je, jak člověk vnímá sám sebe a jak si dokáže vlastní život nastavit.

V rámci své práce potkávám senioři opravdu často. Vidáme se na besedách, setkáních nebo výjezdech. Pokaždé obdivuji jejich nadšení a houževnatost i výdrž, se kterou se pouští do aktivit, které by vyčerpaly i daleko mladší ročníky. Vzpomínám na letošní Olympiádu seniorů, která se konala už popáté. Vždycky je to víkendový pobyt, během něhož se soutěží v týmech při rozličných disciplínách. Tentokrát byl součástí i orientační pochod. Ten měl podle propozic a výpočtů měřit necelých osm kilometrů. No, kilometrů to bylo nakonec jedenáct. Přesto jej všichni zvládli a namísto toho, aby si šli večer znavení lehnout, užívali si taneční večer do pozdních hodin. Byl jsem to nakonec já, kdo odpadl daleko dříve.

Jak jste možná z úvodníku pochopili, jsou hlavním tématem tohoto Kahanu senioři a jejich život ve městě. Příbram je místo, které se dlouhodobě seniorům věnuje a podporuje veškeré aktivity jak volnočasové, tak v oblasti péče a zajištění služeb.

Jakkoliv si dnešní mladí lidé myslí, že se jich stáří netýká, i oni jednou zjistí, že jsou v letech. A budou mít velké štěstí, když pro ně věk bude pouhým číslem na narozeninovém dortu, když si uchovají elán a chuť podnikat stále nové věci.

■ **Jan Konvalinka**
starosta města Příbram

Běh Kovohutěmi: Vítězi Novák a Churaňová

V sobotu 10. září 2022 se uskutečnil jubilejní 50. ročník Běhu Kovohutěmi, který pořádá na fotbalovém stadionu TJ Kovohutě ve Lhotě u Příbramě a v okolí stejnojmenný Atletický oddíl a společnost Kovohutě Příbram. Hlavní závod na 12 322 metrů vyhrál celkově Vojtěch Novák z SK Sporting Příbram, který v Kovohutích mezi dospělými vyhrál poprvé, v čase 42.13. V kategorii žen byla časem 49.43 poosmé absolutně zlatá Radka Churaňová (letos byla navíc stříbrná mezi miláčkami, kde již v minulosti pětkrát zvítězila) závodící za TJ Lokomotiva

Trutnov. Závod miláček ovládla příbramská Tereza Placatková v barvách Loko Beroun a v běhu milářů byl zlatý Pavel Štěpáník z AK Škoda Plzeň. V příznivém počasí se závěrečnou deštovou sprškou při vyhlásování dospělých kategorií dorazilo do cíle celkem 298 běžců - z toho bylo 147 účastníků v kategoriích mládeže a 151 dospělých (z toho hlavní závod 116) závodníků.

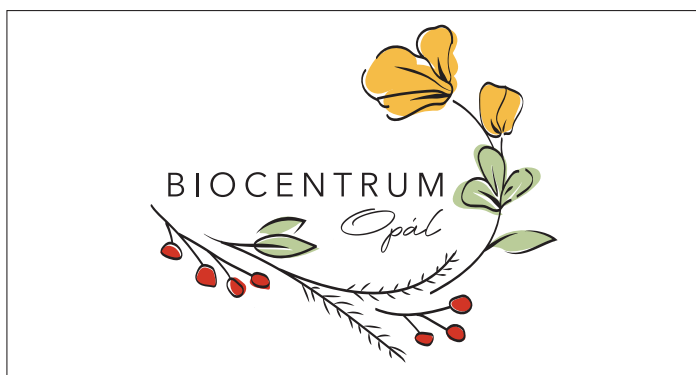
Středočeský den PID

V sobotu 8. října se uskutečnil Železniční den PID v Příbrami. Od 10.00 do 18.00 zažijí návštěvníci jízdy historickými vlaky, autobusy a doprovodný program. Historické vlaky budou jezdit na trase Praha - Jince - Příbram - Březnice a také na vlečce do příbramských kovohutí. Jezdit bude historická patrová jednotka Bpjo s lokomotivou řady 749 (Bardotka) a motorový vůz řady 854 v retronátěru. Před vlakovým nádražím můžete nasednout do jednoho ze tří historických autobusů, které účastníky rozvevou po zajímavých místech v okolí (např. Památník Antonína Dvořáka, Hornické muzeum Příbram, Svatá Hora nebo Řimba). Všechny autobusy budou cestující vozit zdarma a budou se v nich rozdávat slevky, díky kterým lze získat 50% slevu na vstupné do všech zajímavých míst. Bude možné svést se Škodou 706 RTO, Karosou C 734 a kloubovou Karosou B 961. Na vlakovém nádraží budou stánky s občerstvením, skákací hrad pro děti, prezentace chystané integrace MHD Příbram do systému PID a stánky s propagačními předměty s dopravní tematikou. K dispozici bude také šlapací drezína.

Návštěva partnerských měst

Při příležitosti 15. jubilejního ročníku Příbramské svatohorské šalmaje se uskutečnilo setkání představitelů příbramských partnerských měst. Příbram uvítala hasiče a zástupce partnerských měst z Kežmarku, Freibergu, Valle di Ledro a Hoornu. Zástupci jednotlivých partnerských měst se v pátek 9. září setkali s vedením města Příbram a hasiči, kteří se zúčastnili Běhu do Svatohorských schodů. V sobotu 10. září se všichni společně setkali v dobovém průvodu.

inzerce

Návrhy na Cenu města Příbrami 2022

Občané mohou podávat návrhy na ocenění těch, kteří se významnou měrou zasloužili o rozvoj našeho města a regionu, a přispěli tak k šíření jeho dobrého jména doma i ve světě. Návrhy je možné zasílat prostřednictvím formuláře, který je možné vyplnit online na webu pribram.eu, případně ho lze stáhnout do počítače a vyplněný poslat e-mailem na adresu cenamesta@pribram.eu, nebo ho odevzdat v Informačním centru města Příbram na adrese Pražská 129. Ve formuláři je třeba uvést jméno navrhovatele a kontakt. Na anonymní návrhy nebude brán zřetel. Navrhnout je možné jednotlivé osoby, ale i firmy, případně kolektivy. V případě nominace kolektivu je třeba uvést kontakt na jeho zástupce. Návrhy na Cenu města Příbrami za rok 2022 bude možné podávat od 1. října do 30. listopadu 2022.

Práce v Prokopské

Rekonstrukci Prokopské ulice provede na základě výběrového řízení společnost 1. SČV., a to za téměř 53 milionů korun včetně DPH. Doba realizace je podle smlouvy deset měsíců s tím, že může dojít k technologické pauze v zimním období. Staveniště bylo předáno 20. září. Stavba se uskuteční ve dvou etapách tak, aby byla co nejlépe zachována obslužnost ulice. V rámci rekonstrukce dojde k výměně vodovodních a kanalizačních rozvodů, k pokládce nového plynového potrubí, vyměněno bude veřejné osvětlení a provedena pokládka povrchů, kdy se na své místo vrátí žulové kostky. „Celá rekonstrukce se týká zhruba sedmisetmetrového úseku, přičemž plynové potrubí bude položeno v délce 390 metrů. Součástí stavby je také instalace polozapuštěných kontejnerů, úprava parkovacích ploch u kostela sv. Prokopa nebo umístění bankomatu,“ informoval příbramský starosta Jan Konvalinka. Ulice samotná bude v době rekonstrukce neprůjezdná, ale bude zachována její obslužnost.

Kozičínský Klabánek pošesté

Lesní mateřská škola Kozičínský Klabánek zahájila šestou sezonu. „Naše lesní mateřská škola v sobě spojuje dvě důležité hodnoty, které vyznáváme ve vztahu k dětem a životu vůbec. Jednak je to vztah k přírodě a jejím zákonům a potom vztah k waldorfské pedagogice, jejímž základem je úcta k dítěti a prožitkové učení. Příroda dětem poskytuje volný prostor bez hranic a zároveň je učí, že být její součástí vyžaduje pokoru, odvahy a odpovědnost. Waldorfská pedagogika je průvodcem nás dospělých v tom, jak děti vést, aby z nich vyrostli svobodní a odpovědní lidé,“ řekla ředitelka školky Eva Ostřížková. Kozičínský Klabánek nabízí ještě lesní

dětský klub Kuklík určený pro mladší děti - docházka je zde omezena na tři dny v týdnu, a děti tak mají možnost poznávat zdejší prostředí a programy pozvolněji.

Putujte jako předkové

Ve středu 14. září se na Svaté Hoře konala konference s názvem Putování za kořeny. Tématem byl poutní turismus a jeho potenciál pro střední Čechy, ve kterých se nachází mnoho poutních míst. „Za Brdy a Podbrdsko jsme k tomuto tématu představili publikaci Putujte pěšky jako kdysi naši předkové, kterou jsme realizovali ve spolupráci se sousední turistickou oblastí Berounsko,“ uvedla Zuzana Kučerová, vedoucí Odboru komunikace a cestovního ruchu.

Zábavné vzdělávání o přírodě

Dům dětí a mládeže v Příbrami připravil pro děti ve věku 8-12 let ekologický kroužek. Koná se každé úterý od 16.00 do 17.30. Na děti čeká zábavné vzdělávání o přírodě, naučí se mít kladný vztah k okolí a ochraně životního prostředí. Také by si měly osvojit znalosti z turistiky nebo tábornictví nebo základy chovatelství. Praktické znalosti pak získají na víkendových akcích nebo na příměstských táborech. Do celoročního programu jsou zařazeny vycházky a výlety do přírody, pohybové hry a soutěže, geocaching nebo tvoření z různých materiálů. Kroužek vede Markéta Váňová.

inzerce

KEMMLER
ELECTRONIC

HLEDÁME OPERÁTORY VÝROBY

BENEFITY:

- 5 týdnů dovolené
- stravenkový paušál
- flexibilní pracovní doba
- sickdays
- příspěvek na penzijko
- pololetní bonusy

KONTAKT:

318 665 016

personalni@kemmler-electronic.cz
www.kemmler-electronic.cz

DALŠÍ VOLNÉ POZICE:

metrolog | skladová účetní | finanční účetní
skladník | obsluha stříhacích automatů
technik junior na DPP

Kalendář z ptačí perspektivy

V následujícím roce může stěna vašeho domova či kanceláře zdobit nástěnný kalendář s leteckými snímky fotografa a pilota létajícího paraglidu

Jiřího Jirouška. Fotografie z výšky nabízejí možnost prohlédnout si krásy Příbrami a okolí z ptačí perspektivy. O grafické zpracování kalendáře ve formátu A3, který je v prodeji v Informačním centru města Příbram v Pražské ulici za 200 Kč, se postaral autor vizuálního stylu města Štěpán Holíč.

Aktiv pro lidi s demencí

V říjnu zahajuje svou činnost Klub Aktiv. Ten má za cíl vytvořit podpůrné a stimulační prostředí pro osoby s počátečním stádiem Alzheimerovy choroby, Parkinsonovou nemocí a dalšími neurodegenerativními změnami. Náplní setkání bude zdravotní cvičení, trénování paměti, relaxační techniky, podpora a společenský kontakt. První setkání se uskuteční 19. října v 10.00 v klubovně organizace Fit senior (Na Příkopech 103) a následně pravidelně každý měsíc. Účast nutno rezervovat na tel. 777 176 713. Při příležitosti 10. výročí organizace Fit senior zároveň oznámila termín Dne otevřených dveří, který se koná ve čtvrtek 6. října od 10.00 do 16.00 v klubovně spolku.

Běžecký pohár ve finále

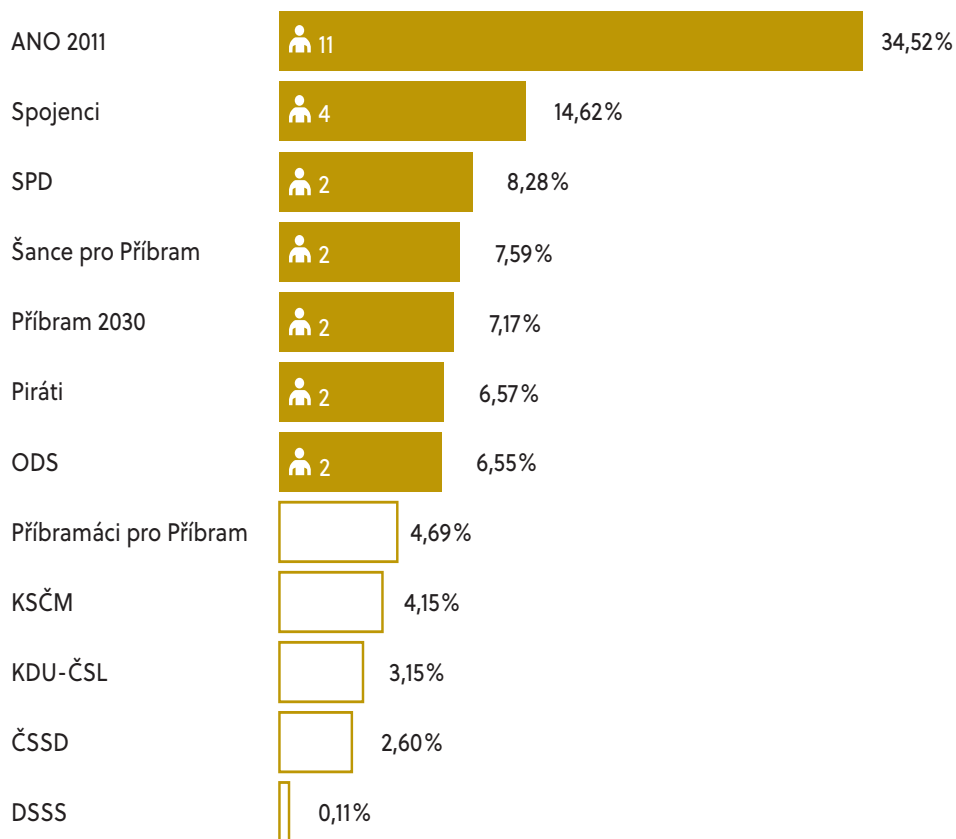
Bohutín, Králův Dvůr, Hořovice, Beroun a Tochovice, to jsou místa, kde se poběží poslední závody letošního 10. ročníku Brdského běžeckého poháru (BBP). Od ledna se na start alespoň jednoho závodu BBP postavilo více než 2000 závodníků a závodnic. „Statistika, která nás velmi těší, ukazuje více než 1000 dětských závodníků, kteří se poháru již zúčastnili. Obrovský dík patří organizátorům, kteří závody pro nejmenší pořádají často bez startovného, a ještě se pro ně snaží nachytat alespoň drobné odměny v cíli,“ uvedl za BBP Petr Švarc. Finále poháru bude v areálu Nový rybník. „Před slavnostním ceremoniálem budeme pořádat štafetový závod dvojic. Vyběhne první z dvojice, oběhne Novák, předá štafetu druhému a pak poběží zase první... Dokud každý tým neoběhne Novák celkem šestkrát,“ dodává Petr Švarc.

■ Aktuality zpracoval: Stanislav D. Břeň

Příbram zvolila 25 nových zastupitelů a zastupitelek

Řádné komunální volby v Příbrami vyhrálo hnutí ANO, do zastupitelstva se dále probojovali kandidáti volebních stran Spojenci, SPD, Šance pro Příbram, Příbram 2030, Piráti a ODS.

Výsledky letošních komunálních voleb v Příbrami. Uvádíme jen zkrácené názvy volebních stran, čísla v pruzích znamenají zisk mandátů v zastupitelstvu. Grafika: Samab

V pátek 23. a v sobotu 24. září se v Příbrami, podobně jako v celé republice, konaly volby do místního zastupitelstva. Podle výsledků zveřejněných na webu volby.cz, který provozuje Český statistický úřad, zvítězilo ANO 2011, které bude mít 11 zastupitelů. Na druhé příčce se umístilo politické uskupení „Spojenci - TOP 09, Starostové a nezávislí, Politické hnutí Hlas, SOS Příbram a nezávislí kandidáti“, za něž v zastupitelstvu zasednou čtyři zástupci. Pět dalších volebních stran získá vždy po dvou zastupitelích: Svoboda a přímá demokracie (SPD); Šance pro Příbram; Příbram 2030 (Nestraníci); Česká pirátská strana; Občanská demokratická strana. Voliči v Příbrami hlasovali v celkem 39 volebních okrscích a volební účast dosáhla 38,42 % hlasů.

Nový mandát získalo těchto 25 zastupitelů a zastupitelek (pořadí je určeno počtem získaných hlasů):

1. Jan Konvalinka, 3860, ANO 2011
2. Barbora Daňhová, 3296, ANO 2011
3. Petr Rotter, 3262, ANO 2011
4. František Hauser, 3190, ANO 2011
5. Vladimír Karpíšek, 3163, ANO 2011

6. František Jobek, 3094, ANO 2011
7. Milan Hrudka, 3075, ANO 2011
8. Marta Frýbertová, 3073, ANO 2011
9. Josef Šašek, 3070, ANO 2011
10. Denisa Kotková, 3044, ANO 2011
11. Tomáš Dvořáček, 3039, ANO 2011
12. Václav Švenda, 1890, Spojenci
13. Václav Dvořák, 1675, Spojenci
14. Marek Školoud, 1637, Spojenci
15. Markéta Škodová, 1584, Spojenci
16. Josef Strejc, 1116, Příbram 2030
17. Vladimír Král, 1101, Šance pro Příbram
18. Martin Buršík, 1085, Příbram 2030
19. Aleš Barášek, 1028, Šance pro Příbram
20. Petra Novotná, 919, SPD
21. Simona Luftová, 909, Piráti
22. Miroslav Peterka, 895, ODS
23. Antonín Schejbal, 831, Piráti
24. Jiří Novotný, 814, SPD
25. Ivan Fuksa, 713, ODS

■ Stanislav D. Břeň

**SPECIÁLNÍ AKČNÍ NABÍDKA
NA VENKOVNÍCH ROLETY
DO CELÉHO PANELÁKU
V PŘÍBRAMI**

Almma®
ROLETY *nebo* **ŽALUZIE?**
poradíme

**KONEC HORKA V LÉTĚ V BYTĚ
V ZIMĚ NAVÍC UŠETŘÍTE ZA TOPENÍ**

 pro více informací volejte

+420 724 094 094
ctvrtnik@almma.cz

Jiří Čtvrtník
vedoucí obchodního oddělení Almma s.r.o.

Almma s.r.o je tradiční český výrobce stínicí techniky z Dobříše.

V NAŠÍ NABÍDCE STÍNÍCÍ TECHNIKY DÁLE NAJDETE:

	<p>PLISÉ ROLETKY</p> <p>Designové stínění pro interiéry.</p> <p>Velký výběr látek a vzorů.</p>		<p>ROLETY DEN A NOC</p> <p>Trendové interiérové stínění.</p> <p>Možnost regulace množství procházejícího světla.</p>		<p>PLISOVANÉ SÍTĚ</p> <p>Posuvná síť. Síť se skládá.</p> <p>Použijí hlavně u velkých portálových dveří.</p>
	<p>HORIZONTÁLNÍ ŽALUZIE</p> <p>Ideální stínění v poměru cena a kvalita.</p> <p>Oblíbené stínění.</p>	<p> pro více informací volejte</p> <p>+420 725 034 302 kral@almma.cz</p> <p>Ondřej Král obchodně technický pracovník Almma s.r.o.</p>		<p>VERTIKÁLNÍ ŽALUZIE</p> <p>Stínící a designový prvek.</p> <p>Jak pro kanceláře, tak i domů.</p>	
	<p>SCREENOVÉ ROLETY</p> <p>Venkovní látková roleta.</p> <p>Vhodná také do pergol a přístřešků.</p>			<p>ROLETY DO PERGOLY</p> <p>Účinné stínění do pergol a přístřešků.</p> <p>Možnost uzavření prostoru například na zimu.</p>	

www.almma.cz

Nabídka péče pro seniory je široká, ne vždy ale plně využita

Senioři jsou společenskou vrstvou, která nabírá na síle nejen v Příbrami. Na takzvané důchodce se někdy pohlíží jako na jednolitou vrstvu s víceméně stejnými potřebami, zálibami, obavami i problémy. Skutečnost je však jiná. Senioři jsou velmi pestrou skupinou lidí, kteří mají odlišné sociální potřeby a využívají rozmanité volnočasové aktivity. V tématu tohoto čísla jsme se zaměřili na to, co v tomto směru poskytuje nejen město, ale také jím zřízené organizace nebo další služby a iniciativy působící v Příbrami.

Senioři se umí bavit. Ze Dne seniorů, který se v Příbrami konal v pátek 9. září.

Foto: Eva Švehlová

Hlavní složkou příbramského městského úřadu, která se věnuje mnoha aspektům života seniorů, je Oddělení sociální a zdravotní péče a sociálního bydlení. Nejčastěji se zabývá sociálním poradenstvím, které se týká zajištění sociálních a dalších návazných služeb či bydlení. Obrátit se sem mohou nejen senioři, ale také rodinní příslušníci, osoby pečující i široká veřejnost, a to formou osobní návštěvy, telefonátem nebo po e-mailu. „Kromě toho chodí naši sociální pracovníci i do terénu, tedy přímo domů za klientem nebo do zdravotnického zařízení. Po kontaktu s klientem je provedeno sociální šetření s cílem zmapovat aktuální situaci a navrhnout řešení. Spolupracujeme při tom s dalšími organizacemi, jako jsou sociální a zdravotní služby nebo Úřad práce ČR, ale i s osobami z přirozeného prostředí klientů, tedy sousedy či širší komunitou,“ vysvětlila Bohumila Mudrová, vedoucí Oddělení sociální a zdravotní péče a sociálního bydlení.

Trendem dnešní doby je umožnit seniorům setrvat co nejdéle v domácím prostředí i přes snížení jejich soběstačnosti. Potom pracovníci oddělení kladou důraz na zprostředkování terénních služeb, které tento způsob života podporují. Tím jsou myšleny především pečovatelská

služba, rozšířená zdravotní péče nebo osobní asistence. Neméně důležitá je podpora pečujících osob, což se týká poradenství i způsobu péče samotné.

ČÁST SENIORŮ ZE SYSTÉMU VYPADÁVÁ

Některé životní situace seniorů je třeba řešit intenzivněji, to se týká např. jednotlivců se zdravotním handicapem nebo v případě nefungujících rodin. Pak přicházejí na řadu služby pobytové (domovy seniorů, domovy se zvláštním režimem), jejichž kapacity bývají zaplněné a v Příbrami jsou dlouhodobě nedostatečné (před několika dny město otevřelo nový Domov seniorů v Žežické ulici s přibližně 20 lůžky).

Příbram má poměrně rozvinutou síť služeb a podpůrných aktivit určených seniorům. „S našimi klienty se nám téměř vždy podaří najít řešení situace, se kterou se na nás obrátili,“ podotkla Bohumila Mudrová. Organizace poskytující sociální nebo zdravotní služby na území města Příbram mají možnost požádat o finanční podporu činnosti či provozu prostřednictvím programových dotací města. Přes hustou síť služeb ze systému vypadávají určité okruhy osob, což není příbramské specifikum, ale jde o celore-

publikový trend. „Jedná se o osoby bez nároku na výplatu starobního důchodu, s nízkým důchodem či seniory bez příštího nebo na dávkách hmotné nouze. Pokud takové osoby nemají podporu rodiny nebo blízkého okolí, je zajištění jejich potřeb ve stáří, kdy dojde ke snížení soběstačnosti, obtížnější,“ řekla koordinátorka plánování sociálních služeb Barbora Vacková. Do budoucna je třeba připravit se na to, že počet těchto případů bude narůstat.

Nedílnou součástí sociální péče o seniory tvoří cenově dostupné a bezbariérové bydlení. Senioři v Příbrami mohou využít hned několik domů s byty zvláštního určení s pečovatelskou službou. Pro seniory je určen také Komunitní dům seniorů (tzv. Kodus), který byl otevřen před pěti lety v Žežické ulici a život v něm by měl naplňovat principy kolektivního soužití a sousedské výpomoci.

„Nezbytnou část naší práce v sociální oblasti tvoří koncepční činnost. Pro kvalitní síť služeb a zajištění potřeb občanů města je nutné mapovat a vyhodnocovat jejich poptávku a nabídku. V letošním roce došlo ke schválení důležitého strategického dokumentu Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území ORP Příbram 2022-2024,“

doplnila Barbora Vacková. Dokument se zabývá především vymezením míry podpory sociálních služeb, kdy je třeba navyšovat kapacity sociálních služeb v závislosti na dlouhodobých potřebách i očekávaném socioekonomickém i demografickém vývoji. Neméně důležité je pak zavádět nové typy sociálních služeb.

CSZS: PESTRÁ ŠKÁLA SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Jednou z klíčových organizací, kterou zřizuje město Příbram a která má „sociální služby“ přímo ve svém názvu, je Centrum sociálních a zdravotních služeb (CSZS). „Nabídka služeb pro seniory je v Příbrami pestrá. Pokud se zaměřím na naši organizaci, tak vyjma služeb sociální péče, což zahrnuje Domov seniorů a Pečovatelskou službu, je často taktéž využíváno služeb Sociální poradny, případně služeb Střediska terénních služeb,“ uvedl ředitel CSZS Tomáš Cipra. A dodal: „Upřímně mám velkou radost z otevření detašovaného pracoviště Domova seniorů, které umožní navýšit stávající kapacitu o dalších 20 lůžek. Současný trend v této oblasti je podpora setrvání klientů v přirozeném prostředí, což považuji jednoznačně za správné, nicméně i přesto je nutné klást důraz na bytové zařízení, kdy se stále setkáváme s klienty, u kterých není setrvání v přirozeném prostředí možné.“

Do budoucna by město podle něj mělo reagovat na poptávku a pokračovat v zajištění komplexního uspokojení sociálních potřeb seniorů včetně rodinných příslušníků. V rámci nabízených služeb vyzdvihl zejména spolu-

Senioři mohou využít hned několik domů s byty zvláštního určení s pečovatelskou službou.

práci mezi jednotlivými organizacemi. „Ohledně volnočasových aktivit je nabídka pro seniory více než rozmanitá. Ať jsou to již tradiční akce, tak i akce na základě poptávky ze strany klientů. Samozřejmě covidová situace některé z nich pozastavila, nicméně se podařilo opětovně navázat na předchozí období,“ dodal Tomáš Cipra.

ZÁKLADNA VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT V ŽEŽICKÉ

Centrem volnočasových aktivit pro seniory je Senior Point sídlící v Žežické ulici, který patří do celostátní sítě přibližně třiceti organizací, jež působí v různých městech a které před lety zřídila obecně prospěšná společnost Společně. Senior Point má samostatný program a fungování této organizace se blíže věnujeme v rozhovoru v jiné části tohoto zpravodaje. Se Senior Pointem však úzce spolupracuje i město, a to především přes zmiňované Oddělení sociální a zdravotní péče a sociálního bydlení. „Tradičně připravujeme Den seniorů, jehož cílem je zdůraznit postavení seniorů v naší společnosti, přiblížit široké veřejnosti jejich každodenní život a ukázat jejich nezastupitelnou pozici ve vzájemných vztazích. Pravidelně také pořádáme sportovně relaxační víkend pro seniory Olympiádu pro seniory, která letos proběhla již popáté. Slouží k vytváření a podpoře komunity aktivních seniorů a budování pozitivní atmosféry k navazování jejich vzájemných kontaktů,“ informovala Barbora Vacková. Rovněž funguje spolupráce města s dalšími organizacemi, které podporují aktivity seniorů (např. Fit senior, Babíkov).

■ Stanislav D. Břeň

Co seniorům schází

Redakce Kahanu oslovila několik příbramských organizací s dotazem, co zdejším seniorům chybí a jaká témata by se měla primárně řešit.

FIT SENIOR PŘÍBRAM

Budu hovořit za oblast volnočasových aktivit a odhlédnu od služeb sociální péče a zdravotnictví. Příbramskou nabídku vidím jako dostačující. Zde se seniorům nabízí široká škála aktivit, které mohou provozovat. Za předpokladu, že jsou pohybliví a soběstační. Už se nám bohužel nedaří tolik aktivizovat ty, kteří jsou uzavřeni ve svých domovech a z nejrůznějších důvodů nemohou nikam docházet. Částečně toto řešíme online aktivitami, což pochopitelně u této věkové skupiny naráží na limity technologické gramotnosti. Povedlo se nám nastartovat Klub Fit senior, kdy vyjíždíme do okolních obcí.

Obecně mi chybí povědomí občanů o přípravě na vlastní důchod, která by mohla řadě budoucích problémů předcházet. Pokud se člověk přibližně pět let před odchodem do důchodu zamyslí, jak by chtěl své stáří strávit, má ještě čas a zdroje k tomu, učinit změny, na které později, pokud se již vyskytnou nějaké problémy, nebude mít tolik sil. Položme si otázky ohledně toho, jak bydlíme, jaká je dostupnost služeb, zda lze odstranit bariéry, pomyslet na blízkost rodiny. Uvědomme si, čím naplníme svůj volný čas a jakými lidmi se budeme stýkat. Důležitá je také revize našich zdrojů.

Dále jako problematické vidím bariéry ve městech, domech, bytech či veřejné dopravě a nízký počet laviček a stínů ve městě. To může způsobit obavy seniora opustit svůj domov a tím se dostává do začarovaného kruhu sociální izolace. Na závěr

vidím rezervy ve spolupráci sociálních služeb a praktických lékařů.

SVAZ POSTIŽENÝCH CIVILIZAČNÍMI CHOROBAMI PŘÍBRAM

V domovech seniorů je nedostatek míst a v domech s pečovatelskou službou jsou dlouhé čekací doby na umístění. Na úřadech nebo ve zdravotnictví panuje nízká míra informovanosti ohledně sluchově postižených.

SVAZ TĚLESNĚ POSTIŽENÝCH (OKRESNÍ ORGANIZACE PŘÍBRAM)

Domovy pro seniory mají nedostatečnou kapacitu. Ve městě rovněž chybí parkovací místa pro méně pohyblivé seniory bez průkazu ZTP. V tištěné formě scházejí informace a kontakty na neziskové organizace na Příbramsku s popisem jejich služeb, případně lze aktualizovat stávající materiály.

SVAZ TĚLESNĚ POSTIŽENÝCH (MĚSTSKÁ ORGANIZACE 2)

V Příbrami je málo laviček, kde by se dalo odpocínout. V ulicích velmi narostl počet kol, elektrokol a koloběžek. Jejich řidiči jezdí po chodnících – nemají zvonek a ohrožují chodce. Příbram má hodně zeleně, ale keře u chodníků jsou přerostlé, zasahují do chodníků, stejně jako spodní větve stromů u chodníků. Někde se nedá projít, chodí se posilnici.

Dobrou práci pro občany vykonává Senior Point i ostatní organizace na bývalé 8. základní škole, ale

chybí peníze na oblíbené aktivity. Doporučujeme zapojit seniory do komisí města. Obavy některých seniorů pramení z toho, že všude se vyžadují platební karty a internetové bankovníctví. Senioři se bojí zneužití i toho, že se tyto prostředky nenaučí používat v pokročilém věku. Z běžného života se vytrácí čeština, v rozhlase a především v televizi zaznívají pro seniory často neznámé anglické výrazy nebo jsou používány odkazy na internet. Kladně hodnotíme Olympiádu seniorů s tím, že zúčastnění očekávají, že bude i další ročník.

PORADNA VČERA

Do budoucna bychom rádi docílili několika změn: Zvýšit informovanost veřejnosti a obecně povědomí o demenci. Včas diagnostikovat, a prodloužit tak soběstačnost nemocných. Vybudovat „Alzheimer-friendly“ komunity, tedy dosáhnout společenského nastavení, v němž budou lidé s demencí schopni déle a lépe fungovat. Zlepšit mezioborovou spolupráci v těch odborných oblastech, které mohou péči o lidi s demencí ovlivňovat. Posílit i mezi pečujícími povědomí, že se vždy mají na koho obrátit, že někdo stojí konkrétně za nimi, nejen za nemocnými, a že je bude provázet po celou dobu péče. Informovat pečující o tom, že je třeba obrátit se na poradny včas, a ne až ve chvíli, kdy se ocitají na pokraji svých sil.

Neexistuje unifikovaný důchodce

Naše společnost se musí na stárnutí obyvatel nepochybně připravit, protože podíl osob 65+ v populaci bude v následujících letech narůstat. Téma seniorů je tedy silně aktuální, o čemž vypovídá i zvyšující se zájem o seniorskou problematiku, ať už na úrovni měst, ale také sdělovacích prostředků a veřejného povědomí. Osobně velmi vítám letos přijatý a velmi kvalitně zpracovaný Strategický rámec přípravy na stárnutí společnosti, národní dokument Ministerstva práce a sociálních věcí.

Aktivní stáří je snem mnoha lidí v předseniorském věku.

Foto: SZM

Zásadní otázka zní: kdo je vlastně senior? Je důležité si uvědomit, že jako neexistuje typický dospělý či dítě, neexistuje typický senior. Překročením určité „magické“ věkové hranice (nyní 65+) se z člověka nestane unifikovaný důchodce se stejnými potřebami a životním stylem. V dnešní době jsou senioři velmi různorodá skupina a tak je potřeba na ně nahlížet. Vždyť seniory jsou v některých případech dvě generace. Důchodové děti se starají o své dlouhověkové rodiče. Toto je jev, který se stoupajícím věkem dožití bude stále častější. Tak jak žijeme, tak i stárneme – důležité uvědomění hlavně pro střední generaci.

DŮCHOD A SLED NEPŘÍZIVÝCH UDÁLOSTÍ

Nejjednodušší a dlouhodobě přijímaná hranice stáří vychází z kalendářního věku, což pochopitelně není vypovídající o daném člověku, jeho zdraví a sociální situaci. Významným životním mezníkem stále zůstává odchod do důchodu a ukončení produktivní životní etapy, což může být začátkem sledu nepříznivých sociálních událostí (ztráta sociálních kontaktů, ztráta denního režimu, nižší objem přirozeného pohybu, snížení příjmů, snížení mentální aktivity). Zjednodušeně můžeme seniory rozdělit na zdravé, tedy soběstačné, a závislé, tedy vyžadující pomoc druhého. Obecně a přirozeně se stáří projevuje fyzickým zpomalením, opotřebením kloubů a úbytkem svalů, zhoršením smyslového vnímání, proměnami emocionality, zhoršením paměti, úsudku, pozornosti a samozřejmě celou řadou typických viditelných projevů jako šedivění, vrásky a zmenšování postavy. To vše jsou projevy, které by měla společnost chápat a respektovat.

Zapsaný spolek Fit senior Příbram se věnuje první skupině, kdy má za cíl preventivně půso-

bit tak, aby zdravá etapa byla co nejdéle a nejkvalitnější. Nabízené aktivity jsou postaveny pro široké spektrum uživatelů. Na své si přijdou sportovci, kteří využívají dynamické cvičení v posilovně, ale také ti, kteří volí klidné zdravotní cvičení, a na opačném spektru, i ti, kteří si rádi zacvičí, ale již se potýkají se zdravotním omezením. Nabízíme i kurzy, které jsou využívány muži, jako je fotbal v chůzi, posilovna nebo nordic walking. Našími aktivitami seniory doslova rozhýbáváme, pohyb je důležitou součástí zdravého stárnutí a čím je člověk starší, tím více by měl na dostatečný objem pohybu dbát. Daří se nám měnit pohled seniorů na jejich životní styl s preferováním sedavého způsobu života.

Z dalších aktivit pak jmenujme oblíbený pěvecký sbor, zpěv je činnost přinášející radost a odplavující vše negativní. Důraz klademe i na vzdělávání, a to v oblasti ryze praktických, jako jsou moderní technologie, spotřebitelská a finanční gramotnost. V rámci středních klubů nabízíme nejrůznější přednášky, tvoření, pletení nebo zpívání s kytarou. Velmi oblíbené jsou také tréninky paměti jako prevence poruch paměti. To vše realizujeme v Příbrami a také sedmi okolních obcích.

Setkávání vrstevníků je velmi důležité, vždyť kdo jiný vás pochopí tak jako vrstevník, který prochází přibližně stejnou životní etapou a řeší stejné otázky. Proto je zásadním přínosem budování nových sociálních kontaktů v rámci navštěvování aktivit klubů. Moderní medicína dokázala prodloužit průměrný věk dožití, na každém jednotlivci a sociální sféře pak spočívá úkol zasadit se o kvalitu tohoto času. Cílem každého jednotlivce by mělo být dát svému stáří obsah a smysl.

JAKÉ JSOU PROBLÉMY DNEŠNÍCH SENIORŮ

Vnímám za velmi problematické, pokud zdravotní stav neumožňuje seniorovi žít tak, jak si představuje. Zde se dostáváme k tématu prevence, spoluzodpovědnosti za vlastní zdraví, zkrátka není to problém stáří, ale celoživotního přístupu. Dále vidím problém, když senior žije daleko od své rodiny. Ve chvíli, kdy potřebuje pomoc, je to pro obě strany velmi komplikované. Senior nechce být na obtíž, o pomoc si neřekne a může doslova strádat.

Kvůli překážkám (schody, bez výtahu) někteří senioři vycházejí minimálně z domova a tím se stávají neviditelnými a o kvalitě života lze též polemizovat. Včasné řešení bydlení (garsonka poblíž dětí apod.) a větší flexibilita by mohlo být řešením.

Senioři se často stávají pečujícími o rodiče nebo partnera. Práce pečujícího je nesmírně náročná, fyzicky i psychicky a pečující by měli mít dostatek informací a podpory. Jako obzvláště problematické vidím stáří osamělých žen, které zůstávají častěji samy. Pak čelí nejen chudobě, protože ženy mají nižší důchody, ale po odchodu partnera také větší sociální izolaci. Zde je opět na místě přijmout novou životní etapu a vyjít vstříc novým poznáním, např. díky navštěvování seniorských klubů. Ohroženější jsou také senioři nad 80 let žijící v domácím prostředí a i ti by zasloužili větší systémovou pozornost.

■ **Kristina Hovorková**
Fit senior Příbram

Nepečovat jen sám a dobíjet baterky

Poradny Včera jsou zřizovány Institutem osvěty a vzdělávání Dementia. Dokážeme pomoci s péčí o osoby s demencí ve všech stupních tohoto onemocnění. Usilujeme o prevenci, včasnou diagnózu a vhodnou komunikaci s nemocnými. Ve spolupráci s neurology, psychiatry a specializovanou ambulancí paměti poskytujeme podporu podle individuálních potřeb rodiny. V Poradnách Včera poskytujeme bezplatné testování paměti v diskretních podmínkách.

Pokud se na nás pečující obrátí, na první konzultaci obvykle společně zmapujeme potřeby pečující rodiny a poskytneme základní informační servis. Poté pomáháme zajistit terénní služby a finanční příspěvky, na něž mají pečující rodiny nárok, ale často o nich nevědí. Rodinu doprovázíme po celý proces péče a hledáme cesty, jak tuto péči usnadnit a zpříjemnit.

Nejčastější těžkostí, s níž se setkáváme, je pozdní diagnostika. Rodinní pečující často přicházejí až ve chvíli, kdy se stav nemocného prudce zhoupne, oni musí řešit spoustu problémů najednou a dostávají se do krize. Kdyby začali jednat hned při prvních příznacích, měli by možnost i několik let času na přípravu. Domácí pečující často přicházejí s prosbou o radu, jak mají postupovat. Ocitli se v neznámé situaci a chtějí vědět, co je čeká a čemu by se měli nejdříve věnovat.

Dalším důvodem těžkostí bývá žádost o zavedení péče, o externí pomoc v domácnosti u nemocného. Poměrně „horkým“ tématem bývají neshody v rodině o tom, jak má péče vypadat. U člověka s demencí také zanikají společenské návyky a naučená omezení, proto se často chová z hlediska zdravých lidí nepříjemně. Jeho blízcí si ale někdy neuvědomí, že nejde o zlomyslnost nebo nevděk nemocného, ale že je jeho chování ovlivněno nemocí.

Pečující musí myslet i na své duševní a tělesné zdraví a na svůj vlastní život. Obětovat se až do úplného vyhoření je nakonec kontraproduktivní pro všechny zúčastněné, protože pečující na dně svých sil nejen sám trpí, ale navíc nedokáže poskytovat kvalitní péči. První zásada proto zní: nepečujte sami. Je třeba dělit se o povinnosti pečujícího s dalšími členy rodiny i s externími

sociálními službami. Pečující si musí najít čas i na sebe, na své známé, na svou profesi, na své koníčky. Měl by si najít způsob, jakým „dobíjet baterky“. Lze sestavit týdenní harmonogram péče, takže pečující předem ví, kdy má volno.

Zabránit Alzheimerově nemoci zatím neumíme. Případný nástup lze ale ovlivnit životním stylem. Nejúčinnější prevencí je vyrovnaná fyzická aktivita, zdravá životospráva, dostatek spánku a častý trénink mozku. Je dobré zajímat se o dění kolem sebe, stýkat se s přáteli, věnovat se nějakým koníčkům, učit se nové věci.

■ **Ludmila Šamšulová**
Poradna Včera

Domov seniorů v Žežické je dokončen

Příbram dokončila jednu ze zásadních investičních akcí posledních let. Nový Domov seniorů vznikl přestavbou jednoho z pavilonů bývalé 8. základní školy v Žežické ulici.

V polovině září byl slavnostně otevřen nový Domov seniorů, který disponuje 20 lůžky.

Foto: Eva Švehlová

Zcela nové zařízení si zájemci mohli prohlédnout v pátek 16. září. „Nový Domov seniorů, respektive detašované pracoviště příbramského Domova seniorů je dokončeno. Myslím, že jde o projekt, který se povedl a díky němuž budeme moci vyjít vstříc dalším zájemcům o umístění. Nový domov má 20 lůžek, což se na první pohled

nemusí zdát mnoho, ale v Příbrami jsme tímto krokem zvýšili kapacitu lůžek o třetinu. Aktuálně máme tedy v Příbrami v Domově seniorů 78 lůžek,“ řekl příbramský starosta Jan Konvalinka.

Přestavba pavilonu jídelny v bývalé 8. základní škole byla zahájena v březnu 2021 a vyšla na

43 milionů korun. Součástí stavby je nejen samotný objekt Domova seniorů, ale také zahradní úprava, altán, lavičky, dešťová kanalizace s retenčními nádržemi a vsakovacím objektem, splašková kanalizační přípojka, vodovodní přípojka, přístřešek pro kontejnery, nová podezdívka podél zahrady sousedící mateřské školy, zpevněné pochozí a pojezdové plochy či parkoviště včetně veřejného osvětlení. V podzimních měsících bude zajištěna výsadba zeleně.

Další prostředky ve výši necelých sedm milionů korun jsou investovány do vybavení. Kromě vybavení samotných pokojů pro klienty a zájemce pro personál jde také o elektrický zvedák pro pacienty, polohovací vanu, sprchovací lůžko, myčky podložních mís, kuchyňské linky, gastro-nomické vybavení přípravný jídel a další.

„První klienti by se do nového Domova seniorů mohli stěhovat již v průběhu října. Počítáno je s tím, že v tomto zařízení budou víceméně imobilní klienti, čímž se uvolní místa v domově na Březových Horách. Věřím, že nové zařízení se v budoucnu podaří zařadit do Sítě sociálních služeb Středočeského kraje, a veškeré financování nového domova nebude plně v režii města,“ dodal Jan Konvalinka.

■ **Eva Švehlová**
Městský úřad Příbram

Když se senior věku nebojí

Místní pobočku sítě Senior Point vede od roku 2019, během covidové krize pomáhala seniorům s registrací k očkování a od letošního roku pro ně opět organizuje vzdělávací, kulturní a společenské akce. „Před pandemií byla účast na našich akcích až deset tisíc lidí za rok,“ říká Věra Černá a potvrzuje tak, že aktivní stáří není v Příbrami pouze slovním pojmem.

Věra Černá, vedoucí příbramského Senior Pointu.

Foto: Stanislav D. Břeň

PŘÍBRAMSKÝ SENIOR POINT BYL OTEVŘEN NA ZAČÁTKU ROKU 2016. JAK SE U MÍSTNÍCH ZA TU DOBU ETABLOVAL?

Iniciátorkou projektu byla tehdejší místostarostka Alena Ženíšková. Již předtím v pavilonu bývalé osmé základní školy, kde je nyní také Senior Point, působily jiné neziskové organizace. Naším cílem je starat se o aktivní seniory nad šedesát pět let a organizovat pro ně vzdělávací, poznávací a společenské akce. Držitelů Identifikační karty seniora města Příbram, a tedy i příjemců našich služeb je přes dva a půl tisíce lidí. Před pandemií byla účast na našich akcích až deset tisíc seniorů a senierek ročně, vloni spadla na čtyři tisíce. Od února do června letošního roku akce navštívilo téměř tři tisíce zájemců.

NA CO SE V PROGRAMU ZAMĚŘUJETE NEJVÍCE?

Zaměřujeme se především na vzdělávání - nabíjíme tři kurzy angličtiny, dva kurzy cvičení pro ženy a jeden pro muže, dále tréninky paměti, kurz textilní techniky, práci s počítačem a poskytujeme bezplatnou právní poradnu vedenou doktorkou Hanou Peleščákovou. Lektory platíme, takže kurzy si lidé hradí sami. Lektorům patří velké poděkování za jejich las-

kavý přístup k seniorům a bez jejich podpory by naše činnost nebyla tak rozmanitá a úspěšná. Velký důraz klademe na besedy a přednášky.

O JAKÉ AKTIVITY JE NEJVĚTŠÍ ZÁJEM?

Zájem je hlavně o pravidelné vycházky a všeobecně o sportovní aktivity - bowling, šipky. Jednou z posledních vycházkových akcí byl pochod kolem Litavky, kterého se zúčastnilo asi čtyřicet lidí. V minulosti jsme využívali bezplatnou autobusovou dopravu do Prahy (*do letošního června byla poskytována seniorům nad 70 let, pozn. red.*). Často jsme jezdili do Prahy na prohlídky - Stavovské divadlo, Státní opera, Národní divadlo, Poslanecká sněmovna a mnoho dalších. Oblíbené jsou procházky po Praze. Pátým rokem jezdíme na víkend s Olympiádou seniorů, naposledy na Rakovnicko.

KTERÉ DALŠÍ DESTINACE PATŘÍ K ZAJÍMAVÝM?

Samozřejmě, že velký zájem je o jednodenní výlety, protože senioři mají zajištěný program na celý den, včetně dopravy z Příbrami. Zájem byl o výlet do Kutné Hory, Babiččina údolí, do Tábora s návštěvou čokoládovny, do Karlových Varů s průvodcem a závěrečnou prohlídkou společnosti Jan Becher - Karlovarská Becherov-

ka. V Plzni jsme si v minulosti prohlédli také novou a starou synagogu a zajeli jsme do Starého Plzeň, kde sídlí společnost Bohemia Sect. Tyhle výpravy se seniorům moc líbí.

Zájemci mohou zajít na promítání o hradech a zámcích nebo se zapojit do besed například o pouti do Santiaga de Compostela a amerických národních parcích. Na závěr roku se uskutečnilo setkání, na kterém jsme si připomněli všechna navštívená místa.

Pro získání místa v pečovatelském zařízení musí lidé splnit podmínky, a to ne všichni splňují, ať už jde o zdravotní stav či délku bydliště v Příbrami.

”

Věra Černá

Věra Černá působí od roku 2019 jako vedoucí příbramské filiálky organizace Senior Point, která byla otevřena v roce 2016. Před tím pracovala pro město Příbram. Senior Point zřizuje obecně prospěšná společnost Společně, jež sídlí v Brně. V České republice funguje několik desítek Senior Pointů.

NÁROČNOU ZKOUŠKOU VE FUNGOVÁNÍ ORGANIZACE BYLA PANDEMIE, KDY JSTE MUSELI STOPNOUT ZNAČNOU ČÁST SVÝCH ČINNOSTÍ...

Po nástupu covidu-19 jsme začali zajišťovat očkování, protože někteří senioři nedisponují připojením k internetu. Online pokračovaly jen tréninky paměti a výuka angličtiny. Osobní kontakt a informování o novinkách probíhaly zejména telefonicky a e-mailem a na našich webových stránkách.

JSOU SENIOŘI PŘIPRAVENI PRO ONLINE AKTIVITY?

K pravidelným akcím Senior Pointu patří i počítačové vzdělávání. Někteří senioři zůstávají informačními technologiemi „nepolibeni“, takže o podobné kurzy je zájem. Stejně školíme na téma práce s chytrým telefonem, které lidé vlastní, ale chybí jim návod, jak například pracovat s fotografiemi nebo zprávami.

ŘEŠÍTE TAKÉ PROBLEMATIKU BEZPEČNOSTI NA INTERNETU, ŠMEJDŮ A PODOBNĚ?

Besedy s policií jsou na programu každý rok, další bude v říjnu. Objašňují, jak postupovat při zajištění bezpečnosti v bytech, rizika podvodných telefonátů, „šmejdů“ a další.

SE KTERÝMI PŘÍBRAMSKÝMI ORGANIZACEMI SPOLUPRACUJETE?

Nastavili jsme velmi dobrou spolupráci s Divadlem A. Dvořáka, které organizuje prohlídky divadla a každý měsíc promítání v kině, na něž mají senioři slevu. Atraktivní tituly přitáhnou i přes sto diváků. Vedení divadla nám poskytuje i vstupenky na některá divadelní představení. Navázali jsme spolupráci i s ředitelkou Hudebního festivalu Antonína Dvořáka, a jsou pro naše seniory poskytovány zlevněné vstupenky na koncerty. Pod záštitou příbramské knihovny jsme se zapojili do soutěže věnované Antonínu Dvořákovi. Přivítali jsme u nás také ředitele Hornického muzea Josefa Velfla. Absolvovali jsme prohlídku skanzenu ve Vysokém Chlumu a plánujeme navštívit i březohorský. Zaměřujeme se zejména na okolí Příbrami, kde je stále co poznávat.

Muži chodí jednou týdně cvičit do Sokola a před pandemií jsme zde pořádali vánoční posezení. Dále mohu zmínit Ples seniorů, který se konal v kulturním domě. Co se týká energetiky, v září se odborníci z teplárenského průmyslu zaměřili na témata, jak správně topit a také rozúčtování tepla. Ve spolupráci s příbramskou nemocnicí pořádáme jednou za čtvrt roku odborné besedy pod záštitou hlavní sestry Ivany Králíčkové, několikrát nás navštívil

i ředitel nemocnice Stanislav Holobrada. Další takové setkání plánujeme ještě i v letošním roce. Jednou měsíčně pořádáme taneční odpověď.

SENIOR POINT POMÁHAL I PŘI UPRCHLICKÉ KRIZI...

Do Krajského asistenčního centra pomoci Ukrajině nás chodilo osm dobrovolnic. Vedle Senior Pointu pak fungovala od dubna do konce června adaptační skupina pro šedesát ukrajinských dětí, které vedly česká a ukrajinské vedoucí. Také jim jsme pomáhali, například se zajištěním sportovního vybavení od sponzorů a organizací výletu do plzeňského vědeckého centra Techmania. Zároveň děti začaly docházet na angličtinu s našimi seniory. V druhé polovině srpna se sem opět přestěhovaly tři adaptační skupiny, protože zde bylo volno. Činnost již ukončily, na závěr se pořádal karneval s opékáním buřtů. Stále ale počítáme s možností obnovit adaptační centrum.

DO JAKÉ MÍRY SPOLUPRACUJETE S BRNĚNSKOU CENTRÁLOU SENIOR POINTU A DALŠÍMI POBOČKAMI?

Senior Point v Brně představuje naše vedení, zde má sídlo obecně prospěšná společnost a poskytuje metodiku řízení poboček. Financování jsme ale městem Příbram. Vedení posíláme měsíční monitoring, program si zajišťujeme sami. Vloni se sešli zástupci všech poboček, kterých je v České republice přes třicet. Příbramský Senior Point je co do rozsahu programů jedním z neaktivnějších. Pobočky jinde fungují spíše jako informační kanály o tom, kam dál se mohou lidé obrátit. Podle ředitele obecně prospěšné společnosti Společně Jakuba Cardy nabízíme nejširší programovou náplň v republice.

PŘÍCHÁZÍ INSPIRACE K NASTAVENÍ PROGRAMU I OD PŘÍBRAMSKÝCH SENIOŘŮ?

Každý měsíc svoláváme informační schůzku, kam dorazí i přes sto lidí. Obdrží program a podrobné informace o nastávajících akcích a rovnou zaplatí vstupné se slevou na jednotlivé akce. Vstupenky si pak během týdne vyzvednou při další návštěvě. A mají zároveň možnost přijít s nápady, co nového dělat.

A JSOU PŘÍBRAMŠTÍ SENIOŘI AKTIVNÍ?

Rozhodně aktivní jsou, mají zájem rozšiřovat si své vědomosti, seznamovat se s novými věcmi, být v kontaktu s ostatními seniory. Velká část obyvatel Příbrami je starší šedesáti let a zapojuje se i v rámci jiných neziskových organizací, které sídlí ve stejném pavilonu jako náš Senior Point. I s těmito organizacemi spolupracujeme, protože máme zájem, aby senioři byli stále aktivní.

POKUD BY MĚL NĚKDO Z ČTENÁŘŮ ZÁJEM PŘIHLÁSIT SE DO PROGRAMU, CO PRO TO MŮŽE UDĚLAT?

Může přijít v úředních dnech, zavolat a informovat se. Vyplní přihlášku pro získání karty, za kterou se neplatí, a dostane brožuru se slevami - na pedikéřské ošetření, na vstupné do bazénu, na bruslení a do některých obchodů.

JAK SE PODLE VÁS ŽIJE SENIOŘŮM V PŘÍBRAMI A CO JIM AKTUÁLNĚ VE MĚSTĚ CHYBÍ?

To nelze hodnotit všeobecně. Řešíme dílčí problémy, když se o nich dozvíme. Třeba organizace pro nedoslýchavé upozorňovala na chybějící smyčku v kině a divadle. Problém jsme řešili s divadlem a městem a smyčka se zabezpečila. Upozorňujeme na stížnosti ohledně parkování, které bylo komplikované i přímo u Senior Pointu. Stejně tak byla obtížná dostupnost pro záchranou a hasičskou pomoc (v lokalitě se budoval nový domov seniorů - pozn. red.). Nyní máme k dispozici vyhrazené parkování na novém parkovišti u Domova seniorů.

Podle ředitele obecně prospěšné společnosti Společně Jakuba Cardy nabízíme nejširší programovou náplň v republice.

SDÍLEJÍ SENIOŘI NĚJAKÁ ŽIVOTNÍ TRÁPENÍ V SOUŽITÍ A PRAKTICKÝCH ZÁLEŽITOSTECH?

Hledají bydlení, kterého je v Příbrami nedostatek. Předáváme informace o volných místech v Komunitním domě seniorů. Z mého pohledu chybí pečovatelské domy a hospice. Starých lidí přibývá, ale pro získání místa v pečovatelském zařízení musí splnit určité podmínky, a to ne všichni splňují, ať už jde o zdravotní stav či délku bydliště v Příbrami. Pro aktivní seniory nad šedesát let není zaručeno, že získají místo v komunitním domě, přestože splňují podmínku dvaceti let bydliště v Příbrami. Kapacita není dostatečná, zároveň nevidím tolik možností i s ohledem na pozemkový fond města, jak ji rozšiřovat.

PROSTORY SENIOR POINTU VNÍMÁTE JAKO VYHOVUJÍCÍ?

Jsme naprosto spokojeni. Město nám i ostatním neziskovým organizacím poskytlo dostatečné prostory pro činnost, pohodlně se k nám dostanou i vozíčkáři. Během nedávných stavebních prací, kdy nebyl funkční původní vchod, jsme museli řešit složitější přístup z druhé strany areálu, ale v současné době je již znovu zprovozněn koridor, nově je vybudována nájezdová plocha pro vozíčkáře, což je skvělé. Také od blízkého obchodu už nevedou žádné schody, a dostupnost je tedy příjemnější.

■ Stanislav D. Břeň

Dlužila přes dva miliony, do důchodu může jít už bez nesplacených závazků

Obrovskou úlevu zažila Martina Jetelová, když se díky Milostivému létu zbavila dluhu převyšujícího dva miliony korun. Stačilo zaplatit tři tisíce a jednu korunu, menší poplatek exekutorovi a po dvaceti letech se z její mysli najednou vytratil pocit, že líp už nebude.

Martině se začal rozpadat život, když jí bylo 29 let. Těsně před rozvodem ji postihla mozková příhoda a ona ochrnula na polovinu těla. „Ztratila jsem pojem o všem, o životě, čase i o tom, že jsem matka a mám sedmiletého syna. Nemohla jsem pořádně mluvit, znovu jsem se učila číst, psát, počítat,“ vzpomíná na zlomový moment. Tři roky rehabilitovala a postupně se vracela zpátky do života. V praktických věcech s důvěrou spoléhala na svého tehdejšího partnera, který je ale zanedbával.

Když se uzdravila a znovu získávala nad vším kontrolu, zjistila, že neplatil nájem, energie, ani služby. Dluh mezitím nabyl obřích rozměrů. „Ze 120 tisíc korun bylo najednou 650 tisíc, takovou částku jsem neměla z čeho splatit. Jsem navíc v částečném invalidním důchodu, v prů-

běhu let mám za sebou tři operace páteře, další menší mozkovou příhodu,“ podotýká.

Pracovat se ale snažila vždy a splácela, co mohla. Jenomže dluh stále rostl. „V součtu nakonec činil 2 200 000 korun, což znemožňovalo podstoupit oddlužení, přestože se o to klientka několikrát pokoušela,“ doplňuje dluhová poradkyně Člověka v tísní Magdalena Hronová, která Martině nakonec pomohla její situaci významně ulehčit díky akci Milostivé léto. V jejím případě stačilo, aby zaplatila zbytek nesplacené jistiny – tři tisíce a jednu korunu, menší poplatek exekutorovi, aby se vysokého dluhu naráz zbavila.

Martině zbývá ještě například závazek u nebankovní společnosti. Jistina činí 60 000 korun, ačkoliv celkový dluh se za léta zčtyřnásobil. „Celkově dluží ještě 300 tisíc korun. Můžete už ale pracovat na tom, aby mohla vstoupit

do insolvence. Během tří let bude dál splácet určenou sumu a bude chráněna před prováděním exekucí a také před dalším navyšováním dluhu. Když vše dobře dopadne, do důchodu půjde už úplně bez dluhů. To bych jí moc přála,“ uzavírá Magdalena Hronová.

Na webu milostiveleto.cz si můžete zkontrolovat, zda se na vaši exekuci Milostivé léto vztahuje. Najdete tam další doplňující informace. Dotazy můžete psát také na e-mail jakpreziti-dluhy@clovekvtsni.cz. Nebo lze volat od pondělí do pátku (9.00–22.00) na naši help linku 770 600 800.

■ Člověk v tísní

Schůzka k obchvatu přinesla příslib řešení protihlukových stěn

Na konci srpna se na příbramské radnici uskutečnila schůzka, při které se setkala vedení města se zástupci Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD) a projektanty, kteří pracují na dokumentaci k výstavbě Jihovýchodního obchvatu města.

Ze schůzky vedení města se zástupci Ředitelství silnic a dálnic.

Foto: Eva Švehlová

Výstavba Jihovýchodního obchvatu (JVO) se plánuje dlouhé roky. Jako první bude vybudována 2. etapa vedoucí od silnice I/66 (Příbram – Milín) do Bohutína. Její výstavba má být podle informací Ředitelství silnic a dálnic zahájena v roce 2024 a dokončena v roce 2026.

„Při zmíněné schůzce se zástupci ŘSD a projektanty jsme projednávali dřívější připomínky a jejich zapracování do projektové dokumentace. Zdůrazněna opět byla otázka výstavby protihlukových stěn. V této otázce jsme dostali příslib, že při realizaci stavby bude zajištěna

příprava výstavby těchto stěn,“ uvedl po jednání starosta Jan Konvalinka. Město Příbram uzavřelo s dotčenými osadami (Brod, Zdaboř, Žežice) memorandum, ve kterém se zavázalo, že pokud by se ŘSD od protihlukových stěn distancovalo, zajistí jejich výstavbu samo město. „Výsledek posledního jednání je pro nás tedy dobrou zprávou. Zároveň jsme se dohodli, že toto setkání nad laděním detailů nebylo poslední,“ dodal starosta.

Další část výstavby JVO, tedy 1. etapa od Nové Hospody k Brodu, má být podle informací ŘSD zahájena v roce 2026 a zprovozněna o rok později.

Po celé délce připravovaného obchvatu bude několik desítek stavebních objektů, jako jsou kruhové objezdy, mosty, protihlukové stěny, migrační mosty, připravují se také retenční nádrže a další. „Zástupce ŘSD jsme upozornili také na potřebu řešení dopravní situace osady Brod, a to ještě před zahájením 2. etapy výstavby JVO,“ dodal Jan Konvalinka.

■ Eva Švehlová

Městský úřad Příbram

Prohlídky s havíři i koncerty v industriálu

Hornické muzeum Příbram chystá na říjen několik zajímavých akcí, které mohou přilákat zájemce o hornickou minulost a zvyky či hudbu v prostředí průmyslové architektury.

Havířské šprýmování je na programu i letos.

Foto: Hornické muzeum Příbram

Na pátek a sobotu 14.-15. října připravilo muzeum program pro děti i dospělé. V areálu dolu Anna budou probíhat prohlídky Prokopské štol doprovozené pohádkami a vyprávěním havířů. Do tajuplně osvětleného podzemí se návštěvníci dovezou důlním vláčkem. Páteční

program je určen pro školy, sobotní pro širokou veřejnost. Vzhledem k omezené kapacitě je nutná předchozí rezervace na telefonním čísle 318 630 149. Akce se s ohledem na bezpečnostní předpisy nemohou zúčastnit děti mladší tří let.

V neděli 16. října se od 18.00 v šachetní budově dolu Vojtěch uskuteční koncert sborů Arytmie Praha a Gambale. Prostředí nádherné průmyslové architektury zdejší národní kulturní památky slibuje nevšední kulturní zážitek.

Při příležitosti státního svátku a Dne Středočeského kraje v pátek 28. října otevírá muzeum své expozice i mimopříbramské pobočky za symbolické vstupné jednu korunu. V areálu Ševčinského dolu bude navíc od 10.00 do 16.00 připraven zábavný program pro rodiče s dětmi s názvem Havířské šprýmování, který hrou formou přiblíží práci i každodenní život horníků v minulosti. Návštěvníci se mohou těšit např. na zábavné kvízy s hornickou tematikou, na jízdu hornickým vláčkem nebo na hledání vzorků minerálů na odvalu - zájemcům doporučujeme přinést si vlastní kladívka.

■ Stanislava Moravcová
Hornické muzeum Příbram

inzerce

CHATA GRANIT

7 APARTMÁNŮ

30 LŮŽEK

Zadov č. p. 224,
384 73 Stachy, okres Prachatice
tel.: 601 390 678
e-mail: chatagranit@pb.cz
49.0688458N, 13.6240611E
chatagranit.cz

REZERVACE

Sportovní den pro školáky i turnaj pro fanoušky pétanque

V první polovině září se uskutečnily dvě zajímavé sportovní akce. Stovky dětí jsme přilákaly na hřiště díky Sportovnímu dni pro školáky, tři týmy pak sehrály turnaj v pétanque.

V úterý 13. září se uskutečnil Sportovní den pro školáky. Druhý ročník ve spolupráci s Českou unií sportu byl věnován žákům třetích tříd základních škol a nabídl hned 14 sportovních stanovišť, která zajišťovali trenéři 12 příbramských sportovních klubů. Letní počasí přilákalo více než 350 dětí, které si tak mohly vyzkoušet nejen tradiční sporty jako fotbal, hokej nebo volejbal, ale i bojové sporty, triatlon, softbal nebo cheerleading.

První zářijovou neděli na hřišti v ulici Legionářů sehrály tři týmy přátelský turnaj ve sportovní-

společenské hře zvané pétanque. Oblíbená hra, která je vhodná i pro nejstarší generaci sportovců, buduje v Příbrami členskou základnu. K tomu bude sloužit i nově otevřené hřiště v areálu Nový rybník, které bude v nejbližší době hostit další z těchto turnajů.

■ Jan Hadraba
manažer rozvoje sportu

Kaňka bude sportovním revírem

Rybník Kaňka procházel v uplynulých měsících výraznou rekonstrukcí. Nyní se slavnostně otevřel a do budoucna má sloužit jako sportovní revír. Přirozeně navazuje také na „přes silnici“ budovaný relaxační areál u Čekalíkovského rybníku.

Příbramská Kaňka má za sebou komplexní rekonstrukci. Foto: red

Vypuštění, vybagrování, vybudování bezpečnostního přelivu, který má zvládnout stoletou vodu - to jsou práce které byly realizovány na rybníku Kaňka, který se stane novým rybářským sportovním revírem.

Rekonstrukce rybníku vyšla na 3 220 000 korun s tím, že se městu podařilo získat dotaci ve výši 1 486 000 korun z Ministerstva zemědělství. Rybník Kaňka má v pronájmu Místní organizace Českého rybářského svazu Příbram a od 1. ledna 2023 bude rybářským sportovním revírem.

V sobotu 17. září se konalo slavnostní otevření rybníku. V čase od 9.00 do 14.00 si mohli zájemci zarybařit, byl připraven zábavný i vzdělávací program pro děti a nechybělo ani občerstvení.

■ red

inzerce

Výzkumný a vývojový ústav dřevařský, Praha, s. p.,

hledá

Laboranta/ku

**v oboru zkoušení
výrobků dřevařského průmyslu**

Místo výkonu práce: Březnice (Příbramsko)

Kontakt: miltnerova@vvud.cz, www.drevarskyustav.cz

TEN@ART
kvalitní technické plasty

HLEDÁME SKLADNÍKA –
částečný úvazek, vhodné pro důchodce.
NÁPLŇ PRÁCE: manipulace se zbožím,
úklid skladu a venkovních prostor.

Více informací na tel. 318 635 677

Modernizovaná ČOV: Vyšší kapacita i energetická soběstačnost

V příbramských médiích nebo politických diskusích se občas objeví úvahy, jaké jsou brzdy pro budoucí rozvoj Příbrami. V současnosti se zdá, že hlavním „úzkým hrdlem“ je nedostatečná kapacita příbramské čistírny odpadních vod. Její modernizace se připravuje už delší dobu, aktuálně je odevzdán projekt a probíhá inženýrská činnost pro získání stavebního povolení.

Příbramská čistírna vyžaduje rozsáhlou modernizaci. Foto: 1. SČV

Čistírna odpadních vod má nyní stop stav na připojení dalších uživatelů. Poslední rekonstrukce v roce 2008 slibovala dostatečnou kapacitu 76 300 EO (takzvaných ekvivalentních obyvatel) podle normovaného ukazatele BSK₅. Jde o jeden z parametrů kvality vody, který vyjadřuje mikrobiální spotřebu kyslíku a stanovuje míru biologicky odbouratelného znečištění.

PROBLÉMOVÝ DUSÍK A FOSFOR

Následný provoz však ukázal, že limity čistírny odpadních vod přináší jiné ukazatele, zejména N_{celk} (celkový dusík) a P (fosfor), které byly plánované výrazně nižší než v případě BSK₅. Podle vyjádření provozovatele příbramské vodohospodářské infrastruktury, společ-

nosti 1. SČV, za to může dosavadní ne zcela vhodný legislativní rámec pro přípravu a posuzování projektů čistírny odpadních vod právě dle BSK₅ bez vazby na další ukazatele, dále pak chyba projektu ve výpočtu spotřeby kyslíku a ve výstavbě použitých typů technologických zařízení. Hledání příčin současného stavu jde tak daleko, že se dokonce hovoří o důsledcích změn stravovacích zvyklostí (tento efekt není pozorován pouze v Příbrami) a z toho vyplývajícího zvyšování obsahu dusíku a fosforu v domácnostmi produkovaných odpadních vodách. Výsledek je nicméně takový, že z hlediska parametru dusíkatého znečištění lze připojit podstatně nižší počet EO. Podle studie z roku 2019 provedené společností AquaContact je skutečná kapacita 67 100 EO v parametrech organického znečištění, ale pouze 44 700 EO v parametrech celkového dusíku a fosfor. Podle citované studie je tento stav dán objemovými dispozicemi nádrží a typem strojních zařízení, osazených při původní velké rekonstrukci z roku 2008.

Od poloviny roku 2015 začalo město připravovat zkapacitnění. Délka přípravy je ovlivněna projekčními pracemi, ale zejména vazbou na dotační tituly a souvisejícím projektem na trafostanici pro čistírnu ze strany společnosti ČEZ. V srpnu 2022 byla předána projektová dokumentace pro stavební povolení a poté byly zahájeny práce na realizační dokumentaci pro soutěž dodavatele stavby. Předpokládaný termín dokončení rekonstrukce připadá na rok 2027.

ČISTIT A VYRÁBĚT ELEKTRINU A BIOPLYN

Rekonstruované zařízení by ve výsledku nemělo být „pouze“ čistírnou odpadních vod. Zadáni by se dalo v kostce shrnout takto: vysoká energetická účinnost a co nejvyšší soběstačnost, schopnost zachování provozu čistícího procesu při výpadku energie (tzv. ostrovní režim) a co nejvyšší možnost dotace na rekonstrukci. Město by mělo získat moderní čistírnu splňující

aktuálně platné ekologické ukazatele a kapacitu 67 100 EO v parametrech organického znečištění, dusíku i fosforu. Tedy sice méně, než bylo deklarováno v projektu předcházející rekonstrukci v roce 2008, ale podstatně více, než je reálný stav. V každém případě bude získaná kapacita dostatečná pro potřeby uvažovaného rozvoje města i okolních obcí a osad. Z hlediska současného vývoje na trhu s energiemi je prozřetelné, že projekt čistírny počítá s energetickou soběstačností včetně možnosti prodávat přebytek elektrické energie či bioplynu. V tomto směru bylo rozhodnuto o přechodu na vyšší termofilní režim, kdy by zvýšení teploty vyhánění mělo vést k větší produkci bioplynu (podle modelu VŠCHT o předpokládaných 20 %), nižšímu objemu kalů a legislativně požadované hygienizaci kalů.

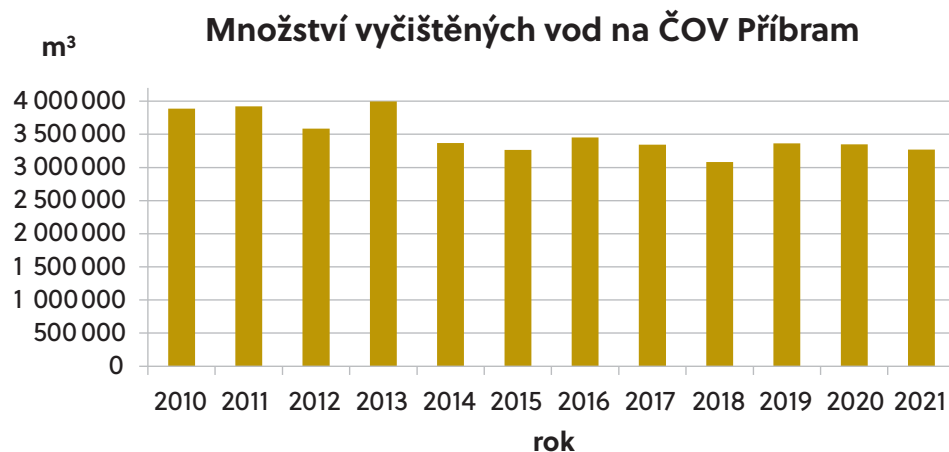
Nová a modernizovaná energetická zařízení ČOV

- Výroba biometanu a jeho vtláčení do distribuční sítě;
- Fotovoltaická elektrárna s teoretickým výkonem 827 kWp (reálně max. 629 kWp);
- Prioritní výroba elektrické energie pomocí solárních panelů doplněná výrobou v kogenerační jednotce (souběžná výroba tepla a elektřiny);
- Nová kogenerační výroba na zemní plyn, stávající kogenerační jednotka repasována a provozována na kombinaci zemního plynu a vyrobeného bioplynu;
- Akumulační nádrž k zajištění rovnoměrnosti dodávek tepla.

Čistírna tak bude doplněna o další technologie jako solární panely, výkonnější provzdušňování či odvodňovací ostředivky. Kombinací těchto úprav by energetická soběstačnost měla stoupnout nad 100 %, což znamená, že čistírna vytvoří více energie, než spotřebuje. Přebytečná energie bude proudit do distribučních soustav společností ČEZ (elektrina) nebo innogy (bioplyn).

Vlivem růstu cen energií z posledního roku se zkrátila návratnost projektů na energetickou soběstačnost. Na druhou stranu všeobecně vzrostly stavební náklady. O tom, jaká bude finální „bilance“, samozřejmě rozhodne výběrové řízení a nabídky uchazečů o tuto zakázku.

■ Stanislav D. Břeň
na základě podkladů od společnosti 1. SČV

Koordinátor řeší záškoláctví i závislost na sociálních sítích

Od letošního roku je pod Sociální poradnou Centra sociálních a zdravotních služeb města Příbram zřízena nová pracovní pozice – sociální pracovník – koordinátor pro oblast školství.

Dobry sluha, ale zly pan. Sociální sítě přinášejí kontakt se širokým okruhem často zajímavých lidí. Mnoho času na Facebooku, Twitteru, Tik Toku či Instagramu však může některým dětem působit problémy i ve škole.

Ilustrační foto: Canva Pro

Pozice sociálního pracovníka - koordinátora pro oblast školství (dále jen SPŠ) byla zřízena v návaznosti na události loňského roku, kdy se v regionu odehrálo několik dramatických případů agresivního chování žáků ve školách. Současně bylo zřízeno poradenské pracoviště pro školy a pro rodiče, které se nachází v Husově ulici č. 257 v Příbrami na Březových Horách.

V rámci primární prevence zde nyní působí SPŠ, na kterého se mohou obracet školy, pokud vážně komunikace mezi školou a rodiči. Bývá to způsobeno různými důvody, například neurologicko-psychiatrickou diagnózou dítěte, sociálním prostředím rodiny, ohrožujícími vzory ve výchově a vzdělávání nebo vztahy ve škole. SPŠ zde působí jako mediátor komunikace, současně i jako navrhovatel různých řešení, pokud možno rychlých, aktuálně vhodných a bez prodlevy, která mnohdy u jiných institucí vzniká.

AUTONOMIE RODINY MÁ SVÉ LIMITY

Podstatné, co vždy hraje roli, je právě čas, kdy se dítěti poskytne pomoc. Pokud se neřeší řádná péče o dítě v raném dětství, je výrazný předpoklad, že dítě skončí v pozdějším věku v péči pracovníků ve zdravotnictví či ve vězeňství. Adorovaná autonomie rodiny brání včas zásahu státu má své hranice při ohrožení zdravé dětské osobnosti, budoucího občana společnosti. Předním hlediskem SPŠ je vždy zájem

dítěte, často podpořený jeho přáním, ale někdy je nutné v zájmu zdravého psychosociálně-emočního vývoje přijmout taková opatření, která nejsou v onu chvíli zrovna populární a nelíbí se dítěti, rodičům ani škole. V takovém případě nastupuje právě SPŠ, jehož působení má mít pozitivní vliv na zvládnutí celé situace.

V rámci své práce spolupracuje SPŠ s mnoha příbramskými organizacemi, např. se střediskem výchovné péče, s Charitou Příbram, se školními psychology, výchovnými poradci a metodiky prevence působícími na základních školách. Dále probíhá spolupráce s Orgánem sociálně-právní ochrany dětí nebo Policií ČR. SPŠ je zapojen také do projektu Bezpečná škola.

POSTCOVIDOVÉ DOPADY I NEPOCHOPENÍ UČIVA

Nejčastějšími problémy, které SPŠ řešil v uplynulém školním roce, byly postcovidové dopady na děti ve školní docházce. Došlo k rozvolnění systému učení a vzdělávání, byla zaznamenána narůstající absence ve školách. Děti vypadly ze systému a denního řádu, opustily školní návyky. Vydržet osm hodin ve škole je pro ně problém. Často se také objevuje nepochopení základního učiva, děti nyní těžko dohánějí vše, co za dva roky zameškaly. Online výuka přinesla ještě jeden významný negativní prvek, děti se stávají závislé na sociálních sítích. Rodiče nejsou schopni, ve svém vlastním postcovido-

vém stavu být důslední natolik, aby ohlíželi, kolik času tráví na počítači.

Dalším dopadem je zvyšování počtu dětí, které „utíkají do sebe“. Typy osobnostním nastavením založené jako introverti zcela ztratily potřebu vidat se s vrstevníky. Komunikace probíhá prostřednictvím sociálních sítí, a v běžné komunikaci pak přibývá agrese, protože děti neví, jak si některé pocity ve fyzickém kontaktu sdělovat.

Úkolem SPŠ je hledat různé možnosti pomoci. Jednou z možností jsou osvětové akce pro děti ze základních škol, kdy se probírají právě výše zmiňované příčiny vznikajících problémů. Dále SPŠ nabízí pro zřizovatele základních škol v obcích odborné sociální poradenství se zaměřením na výchovně vzdělávací problematiku nezletilých, rodinné prostředí a rodičovské kompetence.

Činnost SPŠ je poskytována v rámci celého ORP. Na pozici SPŠ působí Jaroslav Patera, který má mnohaleté zkušenosti z pozice kurátora a pedagoga na SOU. V případě zájmu o konzultaci je nutné se vždy telefonicky objednat na čísle 778 531 244 nebo napsat na e-mail jaroslav.patera@centrumpribram.cz.

■ **Tomáš Cipra**

Centrum sociálních a zdravotních služeb

Na základkách je přes čtyři tisíce dětí

Nový školní rok 2022/2023 byl ve všech příbramských základních školách zahájen ve čtvrtek 1. září 2022 za tradiční účasti zástupců vedení města a pracovníků Odboru školství, kultury a sportu.

Letos do lavic příbramských základních škol zasedlo 4027 žáků, a to včetně 430 prvňáčků, pro které je otevřeno 19 tříd. Nad tento počet bude 28 dětí navštěvovat dvě přípravné třídy. Dlouholetou tradicí města je dárek pro všechny prvňáčky v podobě kufříků na pomůcky. Žáci z Ukrajiny obdrželi od města knihu Petra Březiny Pohádky pro děti z Ukrajiny ilustrovanou mimo jiné i žáky příbramských škol. Nový školní rok byl zahájen samozřejmě i v mateřských školách, do kterých se po prázdninách vrátilo a nově nastoupilo celkem 1221 dětí.

Všechny školy připravily pro své žáky novinky, jakými jsou např. zahájení výuky španělštiny jako druhého cizího jazyka v Základní škole pod Svatou Horou, kde mají i nově vybavenou školní jídelnu, či zabezpečovací systém pro vyzvedávání žáků ze školní družiny v Základní škole Jiráskovy sady. V Základní škole Bratří Čapků pokračují v projektu bilingvních tříd, přičemž využívají rodilého mluvčího, nově se v angličtině vyučuje i zeměpis na druhém stupni a sedmáci se v letošním roce pokusí získat certifikát úrovně znalosti anglického jazyka B1.

V Základní škole Školní mají kromě nových webových stránek i novou učebnu informatiky a výuku informatiky rozšířili tak, že se bude vyučovat od čtvrté do deváté třídy. Waldorfská škola Příbram během léta vybavila dvě třídy novým nábytkem a školní družina získala převodem majetku z MŠ dřevěné patro se skluzavkou na hraní. Letos poprvé vyrazí žáci střední waldorfské školy na dvoutýdenní profesní praktikum do Budapešti. Pracovní pobyt je realizován v rámci projektu Erasmus+. Na březohorské základní škole budou nabízet více kroužků – nově badatelský, dramatický, taneční či Cam-

Do školních lavic letos zasedlo 430 prvňáčků.

Foto: Eva Švehlová

bridge English. Samo město i nadále podporuje projekt Trenéři ve škole, do kterého jsou nově zapojeny i čtvrté třídy, takže sportovní trenéři již participují na vedení hodin tělesné výchovy v celkem 73 třídách.

O prázdninách se ve školách prováděla řada oprav. Kromě těch běžných i zásadní, ke kterým patří oprava kotelen v Základní umělecké škole na náměstí T. G. Masaryka, oprava rozvodu vody a topení v Mateřské škole Bratří Čapků, odvlhčení budovy Mateřské školy Perníková chaloupka a zadní části budovy Mateřské školy

pod Svatou Horou, oprava střechy a oprava koridoru v Základní škole Školní, oprava plotu v Základní škole Březové Hory (zde mají také nově malou horolezeckou stěnu) a oprava střechy na budově, kde sídlí Mateřská škola speciální.

■ Zorka Brožíková
Městský úřad Příbram

Cesta k lepší angličtině

Certifikáty, které si převzaly tři desítky studentů, potvrzují dosaženou jazykovou úroveň v rozpětí A1–C1, v některých případech tedy na úrovni rodilých mluvčích.

Ve čtvrtek 8. září 2022 si v Zámečku-Ernestinu převzali mezinárodní jazykové certifikáty z angličtiny Cambridge English úspěšní absolventi těchto zkoušek z letošního května. Akce pořádaná každoročně na začátku září Jazykovým a vzdělávacím centrem aspire a Evropským centrem jazykových zkoušek se uskutečnila letos pošesté.

Předané certifikáty potvrdily dosaženou jazykovou úroveň v rozpětí A1–C1 třem desítkám absolventů, žákům a studentům z příbramských základních a středních škol. Pro mladší děti znamenají velkou motivaci v dalším studiu angličtiny, pro pokročilejší studenty zjednoduší maturitu a přinášejí výhody v následujícím studiu i budoucím pracovním uplatnění.

Po absolvování přípravných kurzů ke zkouškám roste počet dětí z druhého stupně základních škol, které dosahují v certifikátech maturitní jazykové úrovně B1 a vyšší. Řada středoškoláků se může pochlubit znalostí angličtiny na úrovni rodilého mluvčího. Cesta k lepší angličtině je také v tomto školním roce otevřená všem, kteří o to projeví zájem.

■ Hana Horáková
aspire jazykové a vzdělávací centrum

Dáte-li krev jednou, pomůžete až třem lidem

„Pro nás jsou dárci a všichni, kdo nezištně pomáhají, hrdinové,“ říká Marie Pilousková, vedoucí laborantka hematologicko-transfúzního oddělení příbramské nemocnice. Zároveň tak přibližuje hlavní myšlenku „hrdinové“ kampaně, jejímž cílem je získat nové dárcce nebo dárně krve.

Vedoucí laborantka Marie Pilousková (zcela vpravo) s fotbalistou Janem Kollerem, který je tváří nové kampaně na podporu dárcovství krve, a částí týmu hematologicko-transfúzního oddělení příbramské nemocnice.

Foto: Martin Janota, ONP

NEMOCNICE A MĚSTO PŘIPRAVUJÍ SPECIÁLNÍ AKCI NA PODPORU DÁRCOVSTVÍ KRVE. V ČEM SPOČÍVÁ?

Chystáme velkou kampaň na podporu dárcovství krve. Nespolupracujeme pouze s městem Příbram, ale i Středočeským krajem, který nápad zaujal natolik, že ho rád využije pro všechny své nemocnice. Celý projekt nese název Hrdina je v každém z nás a klade si za cíl představit dárcce krve jako hrdiny. Hlavním nositelem této myšlenky bude videoklip, který děkuje stávajícím dárcům a snaží se motivovat i budoucí prvodárcce. Projekt bude mít zároveň svoji vizuální identitu a webovou stránku. Přípraven bude i zajímavý motivační program pro dárcce krve. Detaily zveřejníme 11. října na tiskové konferenci. Věříme, že kampaň ukáže dárcovství v tom nejlepší světlo, protože pro nás jsou dárci a všichni, kdo nezištně pomáhají, hrdinové.

ČAS OD ČASU ZAZNAMENÁME ZPRÁVY O TOM, ŽE NĚKTERÉ NEMOCNICE MAJÍ NEDOSTATEK KRVE. JAK JE NA TOM PŘÍBRAMSKÁ NEMOCNICE A KOLIK STABILNÍCH DÁRCŮ A DÁRNÝŮ EVIDUJETE?

V příbramské nemocnici máme stálou základnu dárců krve, kteří nám zůstávají věrni, a náš kolektiv se jim snaží vytvořit co nejvíce rodinné prostředí. Troufám si říct, že se k nám rádi vrací, jak většina z nich říká. Chtěla bych dárcům moc poděkovat také za to, že chodili darovat i v dlouhé době pandemie a jejich krev pomohla našim pacientům.

V databázi evidujeme asi čtyři tisíce dárců krve, ale ne všichni jsou aktivní. Pravidelně chodí darovat několikrát ročně kolem dvou tisíc dárců. V loňském roce jsme například

uskutečnili 5355 odběrů plné krve. Samozřejmě bychom potřebovali a uvítali více zájemců, protože celorepublikově počet dárců klesá. Věkový průměr našich „hrdinů“ se zvyšuje, a proto je potřeba přivést mladé lidi. Doufáme, že se nám podaří získat dárcce nové, kteří dárcovství přijmou jako něco zcela běžného a budou pomáhat celý život.

Při vpichu to jen malinko štípne, ale s našimi sestřičkami to ani necítíte.

”

Je třeba říct, že čím dál častěji nastávají období, kdy máme v nemocnici nedostatek krve nějaké konkrétní krevní skupiny, to pak dárcce zveme telefonicky nebo SMS zprávou. Často se stává, že krev nedostatkové skupiny musíme složitě získávat z jiných nemocnic.

ZA JAKÝCH PODMÍNEK SE ČLOVĚK MŮŽE STÁT DÁRCEM ČI DÁRNÝM? CO PRO TO MUSÍ UDĚLAT, POKUD BUDE CHTÍT V PŘÍBRAMI DAROVAT POPRVÉ?

Je to velmi jednoduché, stačí zavolat na naše hematologicko-transfúzní oddělení, které má telefon 318 641 002. Zde se můžete k odběru objednat a dostanete podrobné informace

nebo je naleznete na stránkách nemocnice. Ve zkratce se dárcem může stát zdravý jedinec ve věku 18-65 let. Případná omezení se dozví právě u nás. Všechny tyto informace budou i na webu budsuperhrdinou.cz, který spustíme v průběhu října. Samozřejmě chystáme osvětu za pomoci letáků a dalších mediálních prostředků.

JE ODBĚR BOLESTIVÝ NEBO NEPŘÍJEMNÝ?

Samotný odběr se uskuteční na odběrovém sále na odběrovém lehátku a z vlastní zkušenosti mohu říct, že při vpichu to jen malinko štípne. Záleží samozřejmě na prahu bolesti každého jedince, někdy to ani necítíte, máme totiž zkušené sestřičky. Samotný odběr trvá v průměru pět až deset minut, kdy se odebere 450 mililitrů krve. Poté by měl mít dárcce klidnější režim a minimálně do druhého dne vynechat sport a náročnější aktivity.

CO MOTIVUJE LIDI DAROVAT KRVE?

Myslím si, že většina dárců chce pomoci nebo krev takzvaně vrátit, protože ji někdo z rodiny, přítel nebo okolí potřeboval. Nikdy nevíme, kdy i my budeme krev potřebovat. Uvádí se, že jedna darovaná jednotka pomůže až třem pacientům. Krev je nutná v případě krvácení při úrazech, operacích, porodech, při léčbě anemií, leukemií a řady dalších nemocí. Používá se pro přímou transfuzi erytrocytů. Dále se získává plazma k léčebným účelům a další složky, například trombocyty, se používají k cílené léčbě, kdy jich má pacient z různých příčin nedostatek. I tyto složky zachraňují život. Z krve se rovněž vyrábějí léky.

ČERPÁJÍ I BEZPŘÍSPĚVKOVÍ DÁRCI NĚJAKÉ VÝHODY NEBO ÚLEVY?

Podle zákoníku práce mají nárok na placený den volna v době odběru, úlevu na daních tři tisíce korun za každý odběr a u svých zdravotních pojišťoven celou řadu benefitů. Dárci jsou též morálně oceněni Českým červeným křížem a městem Janského plakety a zlatými kříži, a to za 10, 20, 40, 80, 120 a 160 odběrů. I my pro ně něco chystáme, ale v tuto chvíli nechci víc prozrazovat.

BUDE ŽIVOT LIDÍ NĚKDY ZACHRAŇOVAT SYNTETICKÁ KRVE?

Lidská krev je zatím stále nenahraditelná. I když se možná v budoucnu podaří vyrobit umělou krev, tu lidskou nikdy úplně nenahradí, bude potřeba stále.

■ Martin Janota, Stanislav D. Břeň

Kulturně a společensky pestrý konec léta

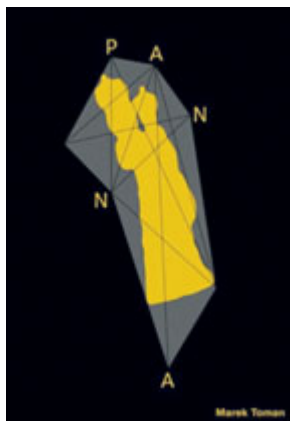
Závěr léta bývá tradičně bohatý na společenské a kulturní akce. Zmíňme např. vystoupení Rožmitálské Venkovanky na Dvořákově nábřeží, koncert Fešáci 55 let, druhé narozeniny Junior klubu, Kvalifikační závod Stihl Timbersports Czech Cup 2022 a Piknik na Nováku, Otevření Hasičské expozice na Březových Horách, Příbramskou svatohorskou šalmaj a Běh hasičů do Svatohorských schodů nebo Svatohorský Downtown. Některé z těchto událostí připomínáme ve fotokronice.

■ Fotografie: Martin Zoubek, Jiří Dlabáček,
Martin Andrlé, Štěpánka Poplštejnová,
Eva Švehlová, MKC
■ Text: Stanislav D. Břeň

Marek Toman vydává nový román o Příbrami

Na počátku 90. let dvacátého století kupují noví vlastníci od restituentů dům na Březových Horách. Vystěhovávají jeho obyvatele a v bytě důchodkyně objeví starého pána bez dokladů, který nemluví česky. Podle městské legendy to byl vlasovec, jenž se tam ukrýval od konce II. světové války.

Obálku knihy navrhla Markéta Kudláčová, která kromě obrisu Panny Marie Svatohorské použila mapu spojnic mezi klíčovými místy románu. **Repro: red**

Spisovatel Marek Toman si tento příběh zvolil jako východisko pro svůj nový román *Panna* (vydává nakladatelství Akropolis). Kniha ovšem nepopisuje jen drama ukrývaného muže, ale také historii Příbrami od konce třicátých do počátku devadesátých let dvacátého století. Dramatický přerod, který nastal se změnou společenského systému a s těžbou uranu. A také duchovní zápas, vedený komunistickým vedením s kultem zázračné sošky Panny Marie na Svaté Hoře.

Marek Toman je známý svými romány, které na historickém základě budují aktuální příběh. *Chvála oportunismu* (2016) líčila příběh pražského Černínského paláce, jenž se stal svědkem panování demokratů, nacistů a komunistů, i tragické smrti Jana Masaryka. *Panna* z nejnovějšího Tomanova románu je Panenka Maria Svatohorská i hlavní hrdinka

knihy, tvrdohlavá Ema Dolejšová, která se snaží prosadit si svou ve světě ovládaném muži. Autor založil svůj popis intimních a obecných dějin jak na rozhovorech s pamětníky, tak na studiu pramenů.

Kniha bude v Příbrami představena v sobotu 22. října, kdy proběhne od 10.00 akce v Pražské ulici před knihkupectvím Pistorius & Olšanská a od 19.00 křest v Čajovně na Zemi, V Brance 138. Kromě autorského čtení s hudebním doprovodem dojde na obrazové dokumenty, stejně jako na koncert příbramské kapely Russian Sleep Experiment. Vstup je zdarma.

■ red

Sochy v Příbrami (VII.): Žena s trojúhelníkem a krystalem

V průběhu celého letošního roku prezentuje Kahan příbramské sochy, které navazují na výstavu soch, která se vloni konala v Galerii Františka Drtikola. Nyní si představíme sochu *Žena s trojúhelníkem a krystalem*, která se nachází v Žežické ulici a je čerstvě po restaurování.

Žena s trojúhelníkem a krystalem.

Foto: Stanislav D. Břeň

Autorem sochy *Žena s trojúhelníkem a krystalem* (1959-1963) je absolvent UMPRUM Vladimír Janoušek (1922-1986). Byl zakládajícím členem tvůrčí skupiny UB 12 a patří k významným představitelům tzv. nové figurace. Ve vrcholné fázi své tvorby vytvářel kovové pohyblivé plastiky s prostorovou variabilitou.

Říjen v GFD

Od 6. října do 27. listopadu 2022 je možné v Galerii Františka Drtikola zhlédnout výstavu nazvanou Tereza Kabůrková - Nebe, světlo, háj. Vernisáž se koná ve čtvrtek 6. října v 17.00. Vystaveny budou velkoformátové černobílé fotografie krajiny a drobných zátiší. Ve středu 19. října od 17.00 se uskuteční komentovaná prohlídka Zámečku-Ernestina se stavebním historikem Michalem Profantem. Komentovaná prohlídka výstava Nebe, světlo, háj s Terezou Kabůrkovou doplněná o čínské cvičení qigong (čchi-kung) je naplánována na čtvrtek 20. října od 17.00.

Modernistická socha propojuje realistické figurální a racionální (geometrické) prvky v jedné kompozici a patří k významným příbramským realizacím. Autor usiloval o řešení plastiky v souhrně s architekturou, snažil se oponovat ideologicky formovanému socialistickému realismu. Mezi jeho první práce pro veřejný prostor patřily velké reliéfy pro sušárnu mléka v Zábřehu na Moravě (1955) a pro pražský Dům módy (1955-56). Zakázky na realizace pro architekturu skončily během období tzv. normalizace, kdy byly Janouškovi zastaveny výstavy jak doma, tak v zahraničí a až do konce života nemohl vystavovat.

Před výstavbou Domova seniorů a související rekonstrukcí přiléhajícího prostranství byla socha sejmuta a předána k restaurování. Nyní je už po obnově na přibližně stejném místě.

■ Radka Schmelzová, Jan Freiberg
kurátoři výstavy *Sochy a plastiky v Příbrami po roce 1945*

PROGRAM JUNIOR KLUB

ŘÍJEN 2022

PŘÍBRAM

- 7. **BRUTUS → KONCERT**
pátek 7. říjen | 20:00 | předprodej 200 Kč | na místě 250 Kč
- 11. **XX. MEZINÁRODNÍ FESTIVAL OUTDOOROVÝCH**
12. **FILMŮ → promítání krátkých outdoorových filmů**
11. - 12. říjen | od 17 hod a 20 hod | předprodej/na místě 70 Kč
- 14. **GAIA MESIAH + DJ → KONCERT**
pátek 14. říjen | 20:00 | předprodej 130 Kč | na místě 180 Kč
- 27. **JAZZ FACES → KONCERT**
čtvrtek 27. říjen | 20:00 | předprodej 200 Kč | na místě 250 Kč

VÍCE INFORMACÍ: KULTURA.PRIBRAM.EU

předprodej
vstupenek v síti
TICKETPORTAL.CZ

MĚSTSKÉ KULTURNÍ CENTRUM PŘÍBRAM

SPORTOVNÍ ZAŘÍZENÍ MĚSTA PŘÍBRAM

inzerce

Divadlo
A. Dvořáka Příbram

PŘEDPLATNÉ

2023

V PRODEJI OD 1. LISTOPADU 2022

v obchodním oddělení Divadla A. Dvořáka Příbram
tel.: 326 531 250

Za finanční podpory Středočeského kraje a MK ČR.

MĚSTO PŘÍBRAM

Běh pro republiku startuje na Vojně

Pobězte pro svobodu a demokracii v autentickém prostředí. Trasu je letos nově možné absolvovat také formou procházky s rodinou, přáteli či se psem.

Běh v okolí Památníku Vojna se uskuteční 23. října 2022. Běh pro republiku se koná při

příležitosti 104. výročí vzniku ČSR. Každoročně připomíná osudy lidí uvězněných

v táboře Vojna a v dalších komunistických lágrech.

Mnozí z vězňů se často ocitli na útěku a museli běžet, proto v současnosti pořádáme běh svobody a demokracie. Bude připraven okruh Vojna - Žežice - Lešetice - Vojna v délce pěti kilometrů (pro děti 200 m). Poběží se v okolí Památníku Vojna, kde byly v minulosti vztyčeny informační panely představující konkrétní místa a příběhy politických vězňů s obsahem pro chytré telefony.

V letošním roce je novinkou pětikilometrová procházka, na kterou je možné vyrazit s rodinou, přáteli nebo se psem. Registrace do všech závodů pro děti i dospělé jsou možné online na stránkách běhu behprorepublicu.blogspot.com nebo v den konání akce.

■ **Josef Hovorka**

Volunteer Team Příbram

Vybíhá se z areálu Památníku Vojna.

Foto: Běh pro republiku

Během Stihl Timbersports byla odhalena socha k uctění památky Martina Komárka

Kvalifikační závod Stihl Timbersports Czech Cup 2022 se konal 29. srpna. Součástí akce byl doprovodný program, závěrečného předávání cen se ujal starosta Příbrami Jan Konvalinka.

Celé léto se v areálu Nový rybník na akcích odhalovaly dřevěné sochy, ta poslední patří památce Martina Komárka. „Fanošci jistě vědí o velmi smutné události, která celý svět timbersportu zasáhla letos v březnu, kdy tragicky zemřel Martin Komárek. Jméno Martina Komárka patří k nejznámějším v tomto sportu. Pravidelně se umisťoval na předních příčkách republikových, evropských i světových soutěží. Tady v Příbrami studoval a za ta léta spolupráce tu zanechal velkou stopu. Proto má teď na Nováku jako vzpomínku dřevěnou sochu,“ řekl Jan Slaba, ředitel Sportovních zařízení města Příbram. Sochu přijela odhalit Martinova manželka se synem.

Kvalifikační závod Mistrovství ČR v dřevorubeckých sportech Stihl Timbersports se v Příbrami konal popáté, starosta Příbrami Jan Konvalinka na pódiu přislíbil zástitu města i pro další ročník. Soutěžilo se ve čtyřech tradičních disciplínách - stock saw, standing block chop, single buck a underhand chop. Na bednu se od třetí příčky postavili Martin Kalina, Jan Holub a vítěz Martin Roušal.

Pro děti byly v rámci akce připraveny tvořivé dílničky, kde si mohly vyrobit ozdobný dřevěný kotouč či superhrdinský štít, jezdilo se

Socha k uctění památky Martina Komárka.

Foto: SZM

na koních, ponících, elektrickém býkovi a soutěžilo v tom, kdo předvede ústy nejlepší pilu. Soutěžní disciplínou pro dospělé bylo zatlukání hřebíků. Před samotným vyhlášením výsledků proběhla ještě exhibiční show, kde mohli návštěvníci vidět disciplínu spring board - přesekávání bloku ve třímetrové výšce

a hot saw - řezání speciální pilou o výkonu až 70 koní.

■ **Miroslava Kozohorská**
Sportovní zařízení města Příbram

Senioři zdolali pět olympijských disciplín

Od pátku 26. srpna do neděle 28. srpna se uskutečnil pátý ročník Olympiády pro seniory, na kterou se příbramští senioři vydali do Nesuchyně u Rakovníka.

Olympiáda seniorů je hojně navštěvovaná, letos se konala v Nesuchyni.

Foto: Barbora Vacková

Program seniorské olympiády byl rozdělen do několika částí. Pátek začal prohlídkou Krušovickeho pivovaru a pak následoval přesun

do místa konání letošní olympiády. Po prohlídce následovala společná večeře. Večer probíhal turnaj v bowlingu a poté došlo k roz-

dělení do týmů na soutěžní klání na druhý den.

Po pátečním popršeném dnu se počasí našťástí umoudřilo. Po zahajovacím ceremoniálu tak v sobotu dopoledne čekalo na aktivní seniory sportovní zápolení ve znamení pěti „olympijských“ disciplín - vědomostní soutěž, střelení z luku, přitahování lana, opičí dráha a finská hra (shazování kuzelek). Vzhledem k nejisté předpovědi počasí se uskutečnil ještě běh na 1000 m. Odpoledne se všech pět týmů vydalo podle mapy a hledalo ukrytý poklad. V neděli už na účastníky čekala jen lehká ranní rozvicka a poté odjezd domů.

„Akce byla skutečně podařená a velký dík patří realizačnímu týmu. Nedokážeme si představit, že by další ročník již nebyl. Každý rok je to pro nás větší výzva a hlavně oceňujeme společné setkání. Program je vždy skvěle vymyšlený,“ shodli se účastníci.

■ **Barbora Vacková**
Městský úřad Příbram

Na Nováku přibylo další hřiště

Vedle víceúčelového hřiště pod hrází nově vzniklo hřiště na hru zvanou pétanque. Hřiště je určeno pro všechny návštěvníky, pétanque se však těší největší oblibě především mezi seniory.

Nově vzniklé hřiště na pétanque má za účel uspokojit především starší generace, mezi kterými je hra poměrně populární. „Na Nováku pravidelně potkáváme skupinky seniorů, kteří si nosí pétanque a hrají ho různě po areálu. Hřiště tak nebylo momentálním nápadem, ale reakcí na podněty od samotných návštěvníků areálu, kteří si takové pétanque hřiště přáli,“ řekl Jan Slaba, ředitel Sportovních zařízení města Příbram.

V současné době je hřiště již v provozu. V nejbližších dnech bude doplněno o mobiliář a cedule s návštěvním řádem a stručnými pravidly hry. V době provozu půjčovny sportovních potřeb si bude v příští sezoně možné pétanque i zapůjčit, do té doby si musí zájemci přinést vlastní vybavení.

„Na Nováku se snažíme nabízet komplexní služby tak, aby si tu našel to své opravdu každý a všem se tu líbilo. Návštěvníci tak v areálu najdou jak zábavu pro děti, teenagery a dospělé, tak i pro seniory. Nabídka je opravdu široká,“ konstatuje Jan Slaba. Pro děti je v areálu hned několik hřišť, včetně vzduchových trampolín a vodního hřiště, starší děti se zabaví ve skateparku nebo na parkour hřišti, pro dospělé může dobře posloužit in-line dráha, workout hřiště a víceúčelová hřiště na basketbal či fotbal.

Nové hřiště na pétanque se nachází v areálu Nový rybník.

Foto: SZM

Dříve narození si kromě odpočívání na lavičkách a procházek kolem rybníka mohou nyní pohodlně zahrát také pétanque. To vše je v areálu zdarma. Za poplatek si lze ještě zahrát adventure golf, půjčit si paddleboard, koloběžku a další vybavení nebo v létě navštívit animační programy. V areálu se také celoročně koná mno-

ho kulturních a sportovních akcí, občerstvení zajišťuje Sezam bistro.

■ **Miroslava Kozohorská**
Sportovní zařízení města Příbram

Poutníče, postůj a pomni dnů minulých

V Brdech nalezneme řadu historických pamětihodností: zřícenin hradů, smírčích křížů, pomníků, zbytků úzkokolejných železnic, stop rozsáhlých vodních děl či artefaktů činnosti armády československé nebo okupační německé. K zajímavým starodávným památkám patří zaniklý benediktinský klášter, zvaný na Teslíně, nedaleko západního břehu Hořejšího padrtského rybníka.

Pozůstatky Teslínského kláštera, vstup.

Foto (2×): Jaroslav Hodrment

Na klášter nás nejprve upozorní cedulka s nápisem *Poutníče, postůj a pomni dnů minulých*. Vydáme-li se na cestičku mezi mohutnými buky, záhy spatříme terénní nerovnost protáhlého obdélníkového tvaru, pokrytou vegetací. Zde stával přibližně 45 m dlouhý a 10 m široký kamenný kostel Sv. Jana Křtitele, opodál zřejmě budova kláštera benediktinského probošství. V okolí se patrně nacházely roubené hospodářské stavby, možná se tu rozkládala malá víska, kolem louky. Dnes je již toto území pokryto starým hustým lesem. Pod bývalým klášterem se

Jeden z rybníčků s ostrůvkem

na Zlatém potoce zrcadlí dva romantické rybníčky. Místu se také odedávna říká „U kostelíka“, v mapách je uveden název Baštín.

Doba vzniku kláštera není zcela přesně známa. Když nebudeme brát v potaz nevěrohodný text Václava Hájka z Libočan, poněkud jistější písemná zmínka, ve které šlechtic Protiva z Rožmitálu ve své poslední vůli daroval pozemky na stavbu kláštera severně od dnešních Teslín, klade jeho vznik do roku 1310 či o něco pozdější. Další listina z doby Karla IV., která již dokládá existenci probošství včetně zděného gotického kostela Sv. Jana Křtitele, pochází z roku 1353.

Je tedy možné, že benediktini obývali klášter více než sto let. Kostel i probošství pak byly vyplněny přes Brdy táhnoucím husitským vojskem, uvádí se 8. února 1421. Kostel ani probošství pak již nikdy obnoveny nebyly (zdroj: Pavel Wünsch: *brdy.org*, Jan Čáka: *Střední Brdy, krajina neznámá, tématem se také podrobně zabývá Věra Smolová ve svém článku Benediktinské probošství na Teslíně*).

Trasu si můžeme naplánovat například z Míšova. Po červené je to k pozůstatkům Teslínského kláštera 3,6 km, poté můžeme pokračovat ještě asi 1,5 km k hrázi Hořejšího padrtského rybníka.

Výlet v kostce

Oblast: Brdy
GPS start: Míšov
 49.6230281N, 13.7250472E
Trasa: Míšov - pozůstatky Teslínského kláštera
mapy.cz/s/medovasaru
Vzdálenost: 3,6 km
Typ: pro pěší i cyklisty
Náročnost: mírná
Značení: červená
Zajímavosti: nedaleko dva romantické rybníčky

Projdeme se lodí bývalého kostela Sv. Jana Křtitele, z jehož zaniklých zdí i podlahy dnes vyrůstají mohutné stromy, o něco níže posedíme u romantických rybníčků a popeměšlejme nad pomíjivostí věcí - v krásném prostředí brdských lesů.

■ Jaroslav Hodrment

Věděly jsme, kdo tatínka prozradil

Jsou vzpomínky, které se nedají vymazat z hlavy, i když je člověk prožije jako malé dítě. I Vlasta Forejtová jednu takovou má. Jsou v ní dva muži v kožených kabátech a kloboucích, jak odvádějí jejího tatínka. Cizí pány má stále živě před očima, tatínkovu tvář si ale po těch letech už vybavit nedokáže.

Vlasta Forejtová

Vlasta Forejtová rozená Kolofová přišla na svět 30. října 1938 v Březnici. Rodina bydlela v patře starého březnického lihovaru, který dnes už nestojí. Maminka Anna pocházela z vesničky Stražiště, tatínek Stanislav Kolofa se narodil v nedalekých Bubovicích a pracoval na velkostatku hraběte Jana Eduarda Pálffyho v Březnici jako mistr ve strojní zámečnické dílně. Zde dostával kromě platu také pravidelný deputát. Už v Bubovicích byl členem dobrovolných hasičů, v Březnici se potom stal jejich velitelem a zástupcem velitele hasičské župní jednoty Podbrdská. Po vypuknutí války se zapojil do odboje v rámci organizace Obrana národa.

V září 1944 nastoupila Vlasta do první třídy. V Březnici měli novou školu, tu ale zabrala organizace Hitlerjugend a české děti se musely učit po hospodách a jiných volných prostorech. „To si pamatuju, že když jsme šli do školy nebo ze školy a Hitlerjugend pochodoval po městě, tak jsme museli my Češi stát v pozoru, nesměli jsme se ani hnout a museli jsme jim vzdávat hold.“

PRO ÚŘADY JSEM BYLA MRTVÁ

Osudným se pro Stanislava Kolofu stal poslední záťah gestapa na členy hasičstva v Březnici z 13. září 1944. Dva muži v kloboucích a kožených kabátech ho z domova odvedli nejprve do provizorní cely v jezuitské koleji pod březnickým kostelem, o dva dny později ho převezli do věznic v Klatovech. Tady ho opakovaně a brutálně vyslýchali, ale Stanislav Kolofa, ačkoliv sám prozrazen svým spolupracovníkem, nikoho dalšího nevyzradil.

Manželka za ním do Klatov směla jednou za dva týdny přijet a přivést čisté prádlo a hygienické potřeby, se svým mužem se už ale neviděla. V listopadu dostala od gestapa lístek, že smí do Klatov přijet i s dcerou, že má povolenou návštěvu. Otcovi kamarádi je ale varovali, že jediným cílem gestapa je Stanislava Kolofu skrze dceru přimět promluvit. „Maminka mi dlouho tvrdila, že jsem nemocná a že nemohu chodit do školy. Ukrývala mě u dědečka a různých známých, až mě nakonec s pomocí ředitele březnické záložny pana Michálka dostala do Příbrami na infekční oddělení k doktoru Kadeřábkovi. Tam se gestapo bálo jít, takže jsem byla v relativním bezpečí.“ V nemocnici zůstala až do února 1945, kdy na oddělení zemřel na spálu nějaký chlapec. Doktor Kadeřábek vystavil úmrtní list na Vlastino jméno. Ta pak byla ještě nějaký čas v nemocnici, než se tajně vrátila domů. Pro německé úřady už ale byla mrtvá.

ZNAČKA XYZ, NÁVRAT NEŽÁDOUCÍ

Měsíce zbývající do konce války byly pro maminku s malou dcerou nesmírně obtížné. Protože byl otec politický vězeň, neměla rodina nárok na potravinové lístky. Muselo je uživit malé políčko, pomáhali jim také příbuzní i hrabě Pálffy, který jim dovolil, aby si chodily pro mléko. Zároveň se snažil o přímělu u německých orgánů, aby Stanislava Kolofu z vězení pustili.

Když ale gestapo obdrželo zprávu o úmrtí Vlasty, bylo jim jasné, že z něj žádné další informace nedostanou. V březnu 1945 ho převezli do Malé pevnosti Terezín na celu č. 44. V papírech měl značku XYZ, tedy návrat nežádoucí. Konce války se nedožil. V Terezíně zemřel 5. května 1945 v 9.30, pouhou půl hodinu před tím, než tábor osvobodil dánský Červený kříž. „Do Terezína jsme se s maminkou vypravily pár dní po válce, ale nic jsme se nedozvěděly. Jenom to, že tam zemřel, ale nevíme ani, kde je pochován a co se s ním po smrti stalo.“

DO KOMUNISTICKÉ STRANY VSTOUPILA Z PŘESVĚDČENÍ

V září 1945 nastoupila Vlasta podruhé do první třídy březnické školy. Od roku 1953 chodila na střední všeobecně vzdělávací školu do Příbrami. Jakmile dosáhla plnoletosti, vstoupila do komunistické strany, čímž podle svých slov pokračovala v politických názorech svého otce. Po střední škole se provdala za vojáka z povolání Josefa Forejta, se kterým má dva syny. Do roku 1964 spolu žili v Březnici, poté se přestěhovali do Rožmitálu pod Třemšínem, kde Vlasta Forejtová pracovala na pozici vedoucí městského kulturního střediska.

Když v roce 1968 obsadili Československo vojska Varšavské smlouvy, byla zrovna na

mateřské dovolené a na řešení politiky neměla čas ani náladu. V roce 1975 převedeli manžela do Plzně a rodina se opět stěhovala. Vlasta tu až do revoluce pracovala jako ředitelka městského kulturního střediska.

BRALY JSME TO JAKO SELHÁNÍ ČLOVĚKA

Když přišel rok 1989 a sametová revoluce, její mladší kolegyně okamžitě založili Občanské fórum a počátkem roku 1990 ji z práce vyhodili. „Řekli mi, že potřebuji mladou krev. Bylo mi dvaapadesát, nepřipadala jsem si stará a nemohla jsem sehnat žádnou práci. Ve většině zaměstnání, o která jsem žádala, se mnou ani nemluvili.“ Nakonec nastoupila do plzeňské Škodovky, kde pracovala v kanceláři. Do

Cizí pány má stále živě před očima, tatínkovu tvář si ale po těch letech už nevybavuje.

důchodu odešla v roce 1993 a s mužem se přestěhovali zpět do Březnice, kde žijí dosud.

Až do roku 2020 dělala předsedkyni Svazu tělesně postižených a byla členkou oblastního výboru Československých bojovníků za svobodu. Aby se nezapomnělo na místní hrdiny, chodí o osudu svého otce vyprávět do základní školy v Březnici.

Vlasta s maminkou vždycky věděla, kdo jejího tatínka gestapa prozradil. „Žil tady po válce ještě několik let, takže jsme ho potkávaly, ale příznám se, že jsme nikdy jeho jméno nikomu neřekly, protože tenkrát to bylo selhání člověka. Měl také jednu jedinou dceru a počátkem 50. let se odsud odstěhovali. Takže jsme to věděly, ale říkám, braly jsme to s maminkou jako selhání člověka. Bylo nám to samozřejmě líto, protože jenom proto, že promluvil, se dostal z koncentráku zpátky, a můj otec ne.“

Vyprávění Vlasty Forejtové zaznamenaly v rámci projektu Příběhy našich sousedů žákyně z Waldorfské školy Příbram Flóra Hašlarová, Miriam Chytilová a Živa Lukešová pod vedením učitelky Zuzany Angelové.

■ Magdaléna Sadravetzková
Post Bellum

O zásobování Příbrami vodou a vodojemu zvaném Husa

S mohutným rozvojem Příbrami, který nastal ve třicátých letech 19. století, muselo vedení města vyřešit zásobování obyvatelstva vodou. Staré vodovody už jeho potřebám nestačily.

Svatohorský vodojem vybudovaný v roce 1925.

Zdroj (3×): SOKA Příbram

Již v roce 1841 bylo prohloubeno a navzájem spojeno několik opuštěných šachtic po těžbě železné rudy na svahu Svaté Hory. Dřevěný vodovod vycházející ze štoly pod Svatohorským dubem byl nazván Mariánský a vedl do studny hluboké 12 m. Nacházela se v Mariánském údolí před domem nynější č. p. 178/II. Z těchto šachtic byly zásobovány hořejší část Pražské ulice (Luštvov) a pivovar.

V lednu a únoru 1857 se dosavadní vodovodní potrubí muselo vyměnit a v roce 1858 byla stará dřevěná kašna poblíž pivovaru nahrazena novou kamennou. Zpráva městského úřadu z 29. srpna 1899 ovšem tvrdí, že Mariánský vodovod byl založen teprve v letech 1860 a 1862. Skládal se ze štol, založených 10 až 13 m hluboko pod terémem, dlouhých celkem 205 m a končících v rourovodu dlouhém 800 m, a měl přítok 58 l za minutu.

V roce 1888 byly jeho dřevěné trouby vyměněny za litinové a vedly vodu do kašny na Václavském náměstí u Kratochvilů; dále šla voda do pivovaru, do Branky, do kašny u Procházek v Palackého ulici a do Potoční ulice. Tento vodovod se přestal užívat v roce 1930, v polovině minulého století se voda z něj v případě potřeby pouštěla do pivovaru. Tehdy mělo jeho potrubí o průměru 50 mm délku 915 m a za 24 hodin „dalo“ 75 000 l vody.

NOVÝ VODOVOD U BRODU

Staré vodovody od Svaté Hory a z Haťského vrchu, přetřhané štolami, nedokázaly přivádět pro město dost vody. Proto obec v roce 1856

rozhodla a v dubnu 1857 nechala udělat nový vodovod, jehož hlavní vodárna byla vzdálena půl hodiny cesty od města na místě zvaném Pod Skálou poblíž Brodu. Tento vodovod zásoboval kašny u děkanství v Plzeňské ulici, v některých školách, ve Svatojánské ulici a v nemocnici. Byl prodloužen v roce 1863.

Po něm následovala například v roce 1866 výstavba vodovodu zvaného Štičí, vedeného od dnes zpustlého Štičího rybníka. Byl několikrát prodloužen a dosáhl až k domům a továrnám u Dolejší Obory. Tak bylo postupně vybudováno celkem osm gravitačních vodovodů. Z nich si zde blíže připomeňme ještě ty, které posilovaly studnu pod Svatou Horou: z děkanské louky za Svatou Horou od roku 1876 vedl do této studny a odtud do kašen v Dlouhé ulici, na Karlově náměstí (Rynečku), v Milínské ulici a u Flusárny. Jestřabinský vodovod byl založen roku 1876. Voda z něj se vedla do studny pod Svatou Horou a odtud např. až k sirotčinci a do gymnázia, a také do pivovaru, který se roku 1879 zřekl vody z dalšího, tzv. Lázeňského vodovodu - ten sváděl vodu z luk u Kocáby k Sebastopolu a odtud do městských lázní. A ze svatohorského pole tekla od Svatohorského dubu za vlhkého počasí přítok dlouhý 150 m, který v případě potřeby posiloval rezervoár nad báňskou akademií (nynější střední průmyslovou školou), ale v roce 1926 se přestal používat.

POHON VODNÍM KOLEM

Na přelomu 19. a 20. století byl založen na dole August devátý, Drkolnovský vodovod. Hlavní proud vody byl vzat z takzvané císařské štoly a jeho čerpadla byla poháněna vodním kolem o průměru 12 m v hloubce 20 m pod povrchem. Na povrchu byl rezervoár o rozměrech 50 × 5 × 3 m. Na vodní kolo tekla voda z povrchové strouhy od Vokačovského rybníka čili Drozdáku. S kolem byly často potíže, buď nebylo dost vody, nebo se polámalo. Proto byl pro pohon čerpadel pořízen v roce 1914

Od rezervoáru na Drkolnově vedlo potrubí ke kapliče sv. Václava a k hostinci U Zlaté husy pod Svatou Horou, kde byly zřízeny menší rezervoáry.

náhradní benzinový motor o 16 koňských silách, v roce 1915 doplněný generátorem na nasávaný plyn. V roce 1922 bylo pořízeno nové parní čerpání a čerpací stroje.

Od rezervoáru na Drkolnově bylo vedeno potrubí až ke kapliče sv. Václava a k hostinci U Zlaté husy (v č. p. 219/II, později jen hostinec U Husy Vojtěcha Dvořáčka) pod Svatou Horou, kde byly zřízeny menší rezervoáry. Délka tohoto potrubí o průměru 100 mm činila 7 200 m. Za 24 hodin dodalo 270 720 l vody, bylo na něm 22 hydrantů, 13 stojanů a 551 domovních přípojek. Polovinu nákladů na čerpadla hradilo město a polovinu nesl horní erár. Za vodu obec platila eráru tzv. pamětní činži 200 K ročně.

VODOVOD I PRO VÝŠE POLOŽENÁ MÍSTA

Již před první světovou válkou byl projektován na severovýchodním úpatí Svaté Hory v městských sadech rezervoár (vodojem) pro přebytečnou vodu, který měl soustřeďovat ono množství vody, které by se v rozvodné městské síti nespotebovalo. Účelem této přestavby mělo být zdokonalení stávajícího vodovodu tak, aby mohla být voda převedena i do výše položených částí města, aby v rozvodné síti panoval dostatečný tlak, aby mohly být zrušeny stávající hygienicky závadné otevřené kašny a aby se zamezilo ztrátám vody plýtváním.

Komise k tomu se konala 5. června 1913 a projekt byl schválen s tím, že všechny rezervoáry budou opatřeny větracími nástavky zařízenými tak, aby se zamezilo nahodilému nebo úmyslnému vnikání cizích předmětů. Rovněž poklopy vstupních šachet měly být zabezpečeny proti vnikání povrchových vod. Výtlačné potrubí muselo být vyzkoušeno na tlak a spoje musely být zatmeleny olovem a konopím. Pokud bylo nevyhnutelné křížování vodovodního potrubí s kanalizační sítí, potrubí pod vodotoky muselo být podvedeno neprodyšně tak, že se v místech křížování mělo vložit do ochranných cementových trub a prostor mezi stěnou cementové trouby a potrubím se měl vyplnit cementem nebo betonem. Stávající otevřené kašny měly být odstraněny a nahrazeny podle potřeby výtokovými stojany. V místnosti nasávaného motoru a strojovny měla být zřízena sklopná ventilační křídla s pákovým rozvodem. Mimo to měl být v místnosti generátoru na nejvyšším místě stálý ventilační průduch.

Již na podzim 1913 také požádal městský úřad okresní hejtmánství, aby se vyjádřilo k jeho žádosti o schválení projektu na přestavbu městského vodovodu. Na pozemku tehdejší č. parc. 1530 v Příbrami se měl zřídit rezervoár (vodojem) s přečerpací stanicí, do kterého se měly svést prameny městského vodovodu. Na této parcele měla být učiněna taková opatření, aby přes ni vedoucí otevřené stoky z Březnické ulice a Karlova náměstí byly odstraněny a bylo zame-

zeno vnikání těchto odpadových vod na tuto parcelu. Voda schytaná do tohoto rezervoáru se měla zdvihát motorickou silou do centrálního rezervoáru projektovaného na parcele tehdejší č. k. 2537/2 na západním úpatí Svaté Hory. Z tohoto rezervoáru se měla voda rozvádět do městské vodovodní sítě.

ODLOŽENÍ NA LEPŠÍ ČASY

Dne 30. června 1914 okresní hejtmanství konstatovalo, že tento projekt zatím nemůže být pro různé překážky proveden, že je třeba před zahájením přípravných prací prozkoumat polohu, vydatnost a zajištění jednotlivých pramenů, u nichž poměry proti původnímu zavedení během času mohly doznat značných změn. A pak vypukla světová válka a projekt byl odložen na lepší časy.

V polovině 20. století pojal vodojemy na Drkolnově, pod Svatou Horou a na Svaté Hoře asi 1 400 m³, tedy více než průměrnou denní spotřebu města.

”

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 zavládl v Příbrami čilý stavební ruch a vznikaly nové bloky domů hlavně východním a severovýchodním směrem – kolem Sebastopolu. Brzy pro ně chyběla voda, protože zásobní potrubí Drkolnovského vodovodu, vedené z hlavního rezervoáru na Drkolnově, muselo překračovat údolí Příbramského potoka, v jehož nižší části a na opačném svahu leží centrum města, takže do vyšších poloh města pod Svatou

Stará vodovodní štola pod Svatou Horou

Vodojem pod Svatou Horou zvaný Husa

Horou se voda buď nedostala vůbec, nebo tam přitékal jen zbytek vody, nespotřebované v nižších polohách, a pouze s malým tlakem – profil rozvodné sítě činil nejvýš 100 mm.

Proto byla v letech 1925–1926 provedena rekonstrukce Drkolnovského vodovodu. Nejprve byly položeny nové litinové, čtyři metry dlouhé trouby o průměru 175–200 mm. Nad malým rezervoárem pod Svatou Horou ve výši 540 m byla zřízena nová vyrovnávací nádrž (vodojem), která měla objem 5 14 m³ a při nejvyšší hladině 540 m hloubku vody 3,5 m. Z ní se voda přečerpávala do nejvyšší nádrže (vodojemu) na Kalvárii na Svaté Hoře do výše 585 m. Svatohorská nádrž měla objem 210 m³ a při nejvyšší hladině 585 m hloubku vody 3 m na kótě dna 582 m. Přečerpávání vody z vodojemu pod Svatou Horou do nejvyššího vodojemu na Svaté Hoře zajišťovala dvě centrifugální čerpadla, jejichž hřídel byla poháněna elektrickým motorem. Čerpalo se 12 litrů za sekundu. Rozvodná městská síť byla postupně posílena a rozšířena potrubím o průměru 60, 80 a 100 mm podle potřeby. Tímto potrubím se do Příbrami přivádělo při počtu 15 000 obyvatel průměrně 80 l vody na osobu denně. Přímo zásobovalo dolní část města (asi ¼ města) a některé horní části města. Zbytek této horní části města byl zásobován právě z nové vyrovnávací nádrže (vodojemu) pod Svatou Horou.

VÍCE NEŽ DENNÍ SPOTŘEBA

V polovině minulého století pojal vodojemy na Drkolnově, pod Svatou Horou a na Svaté Hoře asi 1 400 m³, tj. množství převyšující průměrnou denní spotřebu města. Při tehdejšímu počtu 15 000 obyvatel to znamenalo 80 litrů na osobu a den. Pro srovnání: nyní se uvádí jako průměrná spotřeba v Příbrami 90 litrů na osobu a den, což při počtu asi 32 000 obyvatel činí 2 880 m³. Starší malé nádrže u sv. Václava a před hostincem U (Zlaté) Husy byly zrušeny.

Oba vodojemy – u Kalvárie a u Hrabákovy ulice – představují prvorepublikovou tradiční architekturní Svatohorský byl jistě postaven roku 1925 a ten pod Svatou Horou zvaný nyní Husa buď téhož roku, nebo o rok později. Je nanejvýš pravděpodobné, že nyní zrekonstruovaný vodojem pod Svatou Horou získal své jméno podle zrušené hospody, která byla v jeho sousedství.

■ **Věra Smolová**
SOA v Praze – SOKA Příbram

KALENDÁRIUM

1. října 1912

Členové I. obchodního grémia v Příbrami se usnesli, že se od 1. října budou jejich obchody zavírat ve všední den v 19.00, o svátcích ve 13.00 a v neděli v 11.00. Rozhodnutí se netýkalo obchodů s potravinami.

2. října 1882

Proběhlo vysvěcení nové dvouposchodové budovy reálného a vyššího gymnázia. Svěcení provedl děkan a arcibiskupský notář P. Antonín Vojáček. Následně byla budova předána profesorskému sboru.

9. října 1932

Spolek pro zbudování Městského divadla Příbram sehrál v sále hotelu Brožek veselohru Noc na Karlštejně, jako připomínku 20. výročí úmrtí Jaroslava Vrchlického.

12. října 1792

Uskutečnilo se poslední zasedání měšťanského magistrátu, který tím ukončil svou činnost. Zanikl také úřad obecních starších a rychtáře. Dne 13. 10. 1792 se konala slavnostní instalace magistrátu schváleného guberniemi a kontrolovaného státem.

14. října 1972

Konala se slavnostní schůze zaměstnanců ČSAD – dopravního závodu v Příbrami k oslavě 50. výročí zahájení autobusové přepravy osob. První linka začala jezdit na trase Dobříš – Příbram.

16. října 2002

V Zámečku-Ernestinu se konala beseda se spisovatelem Michalem Vieweghem. Autor přečetl ukázkou z nové knihy, pohovořil o své práci a odpovídal na dotazy. Vítězek z dobrovolného vstupného byl věnován mateřské škole v Solenicích.

17. října 1922

Došlo k nehodě letadla při přistání. Kapitán francouzské vojenské mise a desátník leteckého oddílu zjistili při letu poruchu stroje. V okolí Příbrami museli nouzově přistát. Po přistání na zoraném poli došlo k překocení letadla. Letci vyvázli bez zranění, ale stroj byl značně poškozen. Po ukončení vyšetřování bylo letadlo převezeno druhý den zpět do Prahy.

23. října 1962

Střední ekonomická škola v Příbrami uspořádala přebory školy v lehké atletice na hřišti TJ Baník Příbram. Závodů se účastnilo 54 žákyň a 13 žáků.

30. října 1952

Místní národní výbor v Příbrami se obrátil s žádostí o sloučení obou měst na Okresní národní výbor v Příbrami s tím, že byla projednána a jednomyslně schválena plenárním zasedáním MNV Příbram a 2. října 1952 plenárním zasedáním MNV Březové Hory.

■ **Tereza Pruchová**
Státní oblastní archiv v Praze – Státní okresní archiv Příbram

NA ZÁVĚR

POMŮCKY: CEKAS, ANAT. KAAP	SPZ PRAHA - VÝCHOD	CIZÍ ŽENSKÉ JMÉNO	PASTÝR	VYCHÝ- LENÍ LYŽE	◆	DAROVAT	MODLA	SOUDNÍ PŘÍPAD	◆	ŘÍMSKY 1004	PRACÍ PRAŠEK	3. DÍL TAJENKY	KILOGRAM	SEMITSKÁ BOHYŇE
PEVNÝ PODPALO- VÁČ					DRŽITEL INVE- STIČNÍCH KUPONŮ				ŠKRA- BOŠKA					
POTŘEBA JIST					DOMÁCKÝ ADOLF ZN. POČÍTAČŮ				VLASTNÍ IRMĚ					
1. DÍL TAJENKY									HUDEBNÍ NÁSTROJ ZN. ELEK- TROSPOTR.					
◆	HŘBET CHODIDLA					JE MOŽNO				RUSKY TENTO				
◆	DIAGRAM	PLOŠINA V JAR JAPON. OSTROV				STYL HUDBY				SPZ OSTRAVY				
SPZ GALANTY			ČÁST TĚLA					KORALOVÉ OSTROVY NEVOOCNÝ SAD			POPRAVČÍ		VODNÍ PTAK	CITO- SLOVCE ODPORU
			BIOGRAF					AKADEMIE VĚD ABELŮV BRATR			KÓD DÁNSKA			
8760 HODIN				SLOVEN. JINAK MORAVSKÉ MĚSTO					MUŽSKÉ JMÉNO (17.6.) HUSTE NATLAČIT					
AMISŮV PŘÍTEL					VÁPEN- COVÁ OBLAST SEDE BARVY					HLAS KUKAČKY				
								PLAVIDLO PLACHETNÍ ODPOROVÁ SUTINA		BRÝLE		ZAVYSK- NUTI		
ČÁST BĚHU										MÍT (SE DOBRĚ)		OMOTATI		
◆	NEMLUVIT PRAVDU	TÁTA ANGL. VÝRAZ					KDOSI NAS KLAVI- RISTA						OPASEK (ZAST)	ANGLICKY ČERVENEC
KÓD LITVY			NĚM. NEBO NĚM. ČLEN						MUŽSKÉ JMÉNO (7.6.) NĚMECKÉ ŽENSKÉ JMÉNO					
2. DÍL TAJENKY														
OPERNÍ PÍSEŇ					ÚŘEDNÍ SPIŠY					JHOEV- ROPAN				
KYT					SOKOLSKÁ SLAVNOST					JEHLIČ- NANY				

Zvířata k adopci

Spolek pro kočku nabízí k adopci očkované, čistotné a hravé kočičky: Kiu, Pampelišku nebo Minie (na snímku).

Podrobnosti získáte na webu spolekprockocku-pribram.cz. Psínale- zence nabízí útulek

v Lazci. Např. Robina (na snímku; šestiletý německý ovcák), Lorda (tříletý kříženec), Pepu (devitiletý kříženec) nebo Baryho (osmiletý kříženecrottweilera). Detaily jsou na webu utulekpribram.cz.

Vážení čtenáři, přinášíme vám pranostiku na říjen. Tajenka ze zpravodaje č. 9/2022: Na svatého Václava babí léto nastává. Knihu vyhrává Stanislava Švaříčková. Kniha je při- pravena v redakci k vyzvednutí.

Vyluštěnou tajenku můžete poslat e-mai- lem na adresu: kahan@pribram.eu. Čtenář/ka, jehož/jejíž správně vyluštěná tajenka bude doručena jako jedenáctá v pořadí, od nás dostane pěknou knihu.

inzerce

XX® MEZINÁRODNÍ FESTIVAL OUTDOOROVÝCH FILMŮ

20
LET FESTIVALU
WWW.OUTDOORFILMS.CZ

Foto z filmu One Lap Run

PŘÍBRAM | 11. – 12. 10. 2022 | KLUB JUNIOR

MĚSTSKÉ KULTURNÍ CENTRUM PŘÍBRAM

MĚSTO PŘÍBRAM

Středočeský kraj

DVOŘÁKOVO NÁBŘEŽÍ

1. a 15. 10. 8.00–12.00 Farmářský trh

KOSTEL SV. JAKUBA

19. 10. 17.00 Benefiční koncert Děti Elle od srdce. Účinkují: Ida Kelarová, Desiderius Dužda a dětský romský pěvecký sbor Čhavorengé

DIVADLO A. DVOŘÁKA – VELKÁ SCÉNA

5. 10. 19.00 Jentl
13. 10. 19.00 Jistě, pane ministře
14. 10. 19.00 Jistě, pane ministře
17. 10. 19.00 Jméno
19. 10. 10.00 Jistě, pane ministře
19. 10. 19.00 Vesna a Anička Slováčková
20. 10. 19.00 Maryša
21. 10. 19.00 Podivný případ se psem
23. 10. 15.00 Lotrando a Zubejda
25. 10. 19.00 Kutloch aneb I muži mají své dny
30. 10. 14.00 PeVan Clean Dup 2022

DIVADLO A. DVOŘÁKA – MALÁ SCÉNA

4. 10. 19.00 Třicet devět stupňů
6. 10. 19.00 Druhá strana kulís
27. 10. 16.00 Zahraj to znovu, Same
31. 10. 19.00 Ivo Jahelka

DIVADLO A. DVOŘÁKA – ESTRÁDNÍ SÁL

1.10. 19.00 Módní přehlídka v podání seniorů, děti a klientů Alky
15.10. 15.00 Karneval s myšákem Edou a Honzou Ladrou
22.10. 13.00 Festival Muzika Příbram 2022

DIVADLO A. DVOŘÁKA – KINO

4. 10. 16.00 Střídavka – promítání pro seniory
4. 10. 19.00 Indián
6. 10. 19.00 Tři tisíce let touhy
7. 10. 20.00 Světlonoc
8. 10. 16.00 Jan Žižka
8. 10. 19.00 Avatar – 3D
9. 10. 16.00 Spolu
12. 10. 19.00 Jan Žižka
14. 10. 17.00 Websterovi ve filmu
14. 10. 20.00 Halloween končí
15. 10. 16.00 Civilizace – Dobrá zpráva o konci světa
15. 10. 19.00 Válečnice
16. 10. 16.00 Websterovi ve filmu

DIVADLO A. DVOŘÁKA – D-KLUB

12. 10. 19.00 Kavárna U Nulté hodiny s Jiřím Holoubkem
24. 10. 19.00 Vy mě taky
26. 10. 19.00 Pohoda Blues

DIVADLO A. DVOŘÁKA – FOYER

15. 10. 14.00 Prohlídka divadla
16. 10. 17.30 Hudba je řeč andělů

KNIHOVNA JANA DRDY

1.–9. 10. Drakovi na stopě. Zábavná pátračka v přírodě
3.–5. 10. 9.00–18.00 Velký výprodej vyřazených knih
4. 10. 16.00 Za stromy na Březové Hory. Komentovaná vycházka s Petrou Palusovou
6. 10. 16.00 Drdík. Klub pro děti a rodiče, kteří rádi čtou a tvoří (pobočka Škola)
7. 10. 18.30 Slovenské století. Beseda s Pavlem Kosatíkem
11. 10. 17.00 František Bílek – originální umělec. Přednáška Martina Jindry

17. 10. 14.00 Klub HP: S Lukáškem do Srbska. Cestovatelské povídky s Kristýnou Válkovou
19. 10. 18.00 AMO: Ruská agrese proti Ukrajině a její kořeny. Přednáška Michala Lebdušky
20. 10. 8.30 Brain&Breakfast. Inspirativní snídani
21. 10. 18.00 Na skok do restaurátorského ateliéru. Přednáška Jany Mojžišové
24. 10. 16.30 Setkání genealogů.
25. 10. 8.30 a 10.00 Bookstart. S knížkou do života
25. 10. 17.00 Dějiny umění: Toyen a Jindřich Štýrský. Přednáška Jany Froňkové

SVATÁ HORA

8. 10. 13.00 a 14.00 Prohlídka věžních hodin s panem restaurátorem
15. 10. 15.00 Malé filmové exercicie ve sklepení: Totem vlka
30. 10. Lanový svět v zahradě exercičního domu. Pro veřejnost
1. 11. Slavnost všech svatých
2. 11. Všech věrných zemřelých, po odpolední mši následuje dušičková pobožnost v Dušičkové kapli

HORNICKÉ MUZEUM PŘÍBRAM

14. a 15. 10. Hornické pohádky
16.10. 18.00 Koncert sboru Arytmie Praha a Gambale na dole Vojtěch
23. 10. Běh pro republiku v Památníku Vojna Lešetice
28. 10. Havířské šprýmování

STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA A VOŠ PŘÍBRAM

19. 10. 14.30 Skok přes kůži – tradiční průvod studentů a členů Cechu příbramských horníků a hutníků

SENIOR POINT

3. 10. 13.00 Informační schůzka
4. 10. 11.10 Vycházka k soše sv. Jana Nepomuckého „Muži ticha“ na vyhlídce Čeláková u Kamýka n. Vlt.
10. 10. 13.00 Přednáška Policie ČR
11. 10. 14.00 Turnaj v bowlingu
13. 10. Vycházka po Praze: Staroměstské a Malostranské náměstí
17. 10. 8.45 Vycházka na Jahodovou horu v Brdech
18. 10. 14.00 Turnaj v šipkách
22. 10. 16.00 Zájezd do Plzně na koncert Filmové melodie
24. 10. 13.00 Chytrý telefon – přednáška s besedou
25. 10. 14.00 Turnaj v bowlingu
26. 10. 10.00 Právní poradna – JUDr. Peleščáková (nutná rezervace)
26. 10. 10.00 Přednáška s promítáním: zámek Hrádek u Nechanic
26. 10. 14.00 Posezení s hudbou (ve spolupráci s SPCH)
31. 10. 13.00 Informační schůzka

FIT SENIOR

5. 10. 10.00 Přednáška - prevence pádů
6. 10. 10.00-16.00 Den otevřených dveří a oslava 10 let
11. 10. 16.30 Hubnoucí podpůrná skupina
12. 10. 10.00 Setkání pletařek
19. 10. 10.00 Klub Aktiv

DŮM DĚTÍ A MLÁDEŽE

16. 10. 16.00 Není myška jako Miška (hrají Zalezlíci)

JUNIOR KLUB

7. 10. 20.00 Brutus – koncert
11. a 12. 10. XX. mezinárodní festival outdoorových filmů
14. 10. 20.00 Gaia Mesiah + DJ - koncert
27. 10. 20.00 Jazz Faces - koncert

POJISTKA CLUB

7. 10. Rest
8. 10. Závěš
14. 10. Pojistka Goldies
21. 10. Frain Breeze – křest alba
28. 10. Forgen x Erem

PB BOWLING KLUB

14. 10. 20.00 Punkrockový koncert kapel Zaseklý stroje a Přisun povolen

BRDSKÝ BĚŽECKÝ POHÁR

8. 10. Běh Bohutínem
28. 10. Královodvorský čtverec
5. 11. Podzimní běh Dražovkou
12. 11. Svatojánská 20
19. 11. Tochovický kros Podrežím

LESOPARK LITAVKA

7. 10. 16.00 Běžím proti samotě v Příbrami!

VLAKOVÉ NÁDRAŽÍ PŘÍBRAM

8. 10. 10.00 Železniční den PID

INFORMAČNÍ CENTRUM MĚSTA PŘÍBRAM

27. 10. Slavnostní den v rámci Týdne turistických informačních center

GALERIE FRANTIŠKA DRTIKOLA

6. 10.–27. 11. Výstava: Tereza Kabůrková - Nebe, světlo, háj. Výstava fotografie velkoformátových černobílých krajin i drobných zátiší. Vernisáž 6. 10. v 17.00
19. 10. 17.00 Komentovaná prohlídka Zámečku-Ernestina se stavebním historikem Michalem Profantem
20. 10. 17.00 Komentovaná prohlídka výstavy Nebe, světlo, háj s Terezou Kabůrkovou doplněná o čínské cvičení qigong (čchi-kung)

inzerce

K čemu slouží piktogramy pod články

Načtený text najdete k poslechu na kahan.pribram.eu.

Článek se objeví na Facebooku města, kde můžete o tématu diskutovat.

Redakční materiál je publikován na kahan.pribram.eu.

NEKRM

KOŠ